

Index polycentricity

Projekt 1.1.1

MĚSTSKÉ OBLASTI JAKO UZLY POLYCENTRICKÉHO ROZVOJE

URBAN AREAS AS NODES IN A POLYCENTRIC DEVELOPMENT

Tento projekt je zaměřen na vztah mezi územním a polycentrickým rozvojem. Významnou roli připisuje tzv. Eurokoridorům, globálním integračním zónám, tzv. gateway cities („vstupním městům“ jednotlivých států či oblastí), urbánním klastrům a jednotlivým městským pólům. Cílem je vytvořit základnu pro informovanější diskusi o polycentrickém rozvoji v Evropě. To na jedné straně zahrnuje přehled evropského urbánního systému s ohledem na funkční specifika a stávající úroveň polycentrismu a předpokládanou analýzu možných dopadů regionální polycentrické integrace v různých částech Evropy. Na straně druhé jsou v projektu analyzována stávající partnerství v meziměstských, meziregionálních a nadnárodních dimenzích a zkoumány různé aplikace polycentrismu v rámci politik jednotlivých států. Výsledky projektu mají zlepšit územní rovnováhu v Evropské unii.

Vedoucí partner:

Nordregio (Švédsko)

Partneři:

- Danish Centre for Forest, Landscape and Planning (Dánsko)
- OTB – Research Institute for Housing, Urban and Mobility Studies, Delft University of Technology (Nizozemí)
- CNRS-UMR Géographie-cités (Francie)
- CUDEM – Centre for Urban Development and Environmental Management, Leeds Metropolitan University (Spojené království)
- ÖIR – Austrian Institute for Regional Studies and Spatial Planning (Rakousko)
- S&W – Spiekermann & Wegener (Německo)
- Dipartimento Interateneo Territorio, Politecnico e Università di Torino (Itálie)
- Quarternaire (Portugalsko)
- NTUA – Department of Urban and Regional Planning, National Technical University of Athens (Řecko)
- NIBR – Norwegian Institute for Urban and Regional Research (Norsko)
- IRL – Institute for Territorial Development and Landscape, Swiss Federal Institute of Technology (Švýcarsko)
- VÁTI – Hungarian Institute for Regional and Urban Development and Planning (Maďarsko)
- Urban Planning Institute of the Republic of Slovenia (Slovinsko)

ESPON 2006

PRIORITA 1 – TEMATICKÉ PROJEKTY

Projekt 1.1.2

VZTAHY MĚSTO – VENKOV V EVROPĚ URBAN-RURAL RELATIONS IN EUROPE

Budoucnost četných venkovských území je stále více funkčně spojena s rozvojem měst. Je to zřejmé v hustě obydlených oblastech (např. tzv. „peri-urban zones“), kde dochází k značným urbanizačním tlakům, ale také v řídko osídlených venkovských územích, která jsou pod méně viditelným městským vlivem. Projekt řeší následující otázky: Jaká je perspektiva vztahů mezi městem a venkovem a jak se budou vzájemně doplňovat? Města poskytují služby, kulturní aktivity, infrastrukturu a hlavní přístup k trhu práce, zatímco venkovská území se zemědělskou výrobou mohou nabídnout rekreační potenciál a zeleň. Bude životaschopnost venkova více záležet na jeho dostupnosti a schopnosti komunikace s městským územím? Jak mohou spolupráce a partnerství podporovat udržitelný rozvoj venkova? Projekt dále zkoumá vztahy mezi městskými a venkovskými oblastmi v podmínkách procesů vzájemné výměny, institucionálních vazeb a souvislostí. Tyto vztahy nabývají zvláštního významu v kontextu různorodé struktury území EU a sousedících zemí.

Vedoucí partner:

Centre for Urban and Regional Studies, Helsinki University of Technology (Finsko)

Partneři a subkontraktoři:

Centre for Urban Development and Environmental Management, Leeds Metropolitan University (Spojené království)

Research Institute for Housing, Urban and Mobility Studies, Technical University of Delft (Nizozemí)

TAURUS – Institute at the University of Trier (Německo)

TERSYN – Agence Européenne Territoires et Synergies (Francie)

Centre for Geographical Studies, University of Lisbon (Portugalsko)

Regional Development and Policy Research Unit, University of Macedonia (Řecko)

Economic and Financial Studies and Quantitative Methods, Faculty of Economics, University of Rome Tor Vergata (Itálie)

National Institute for Regional and Spatial Analysis, NUI Maynooth (Irsko)

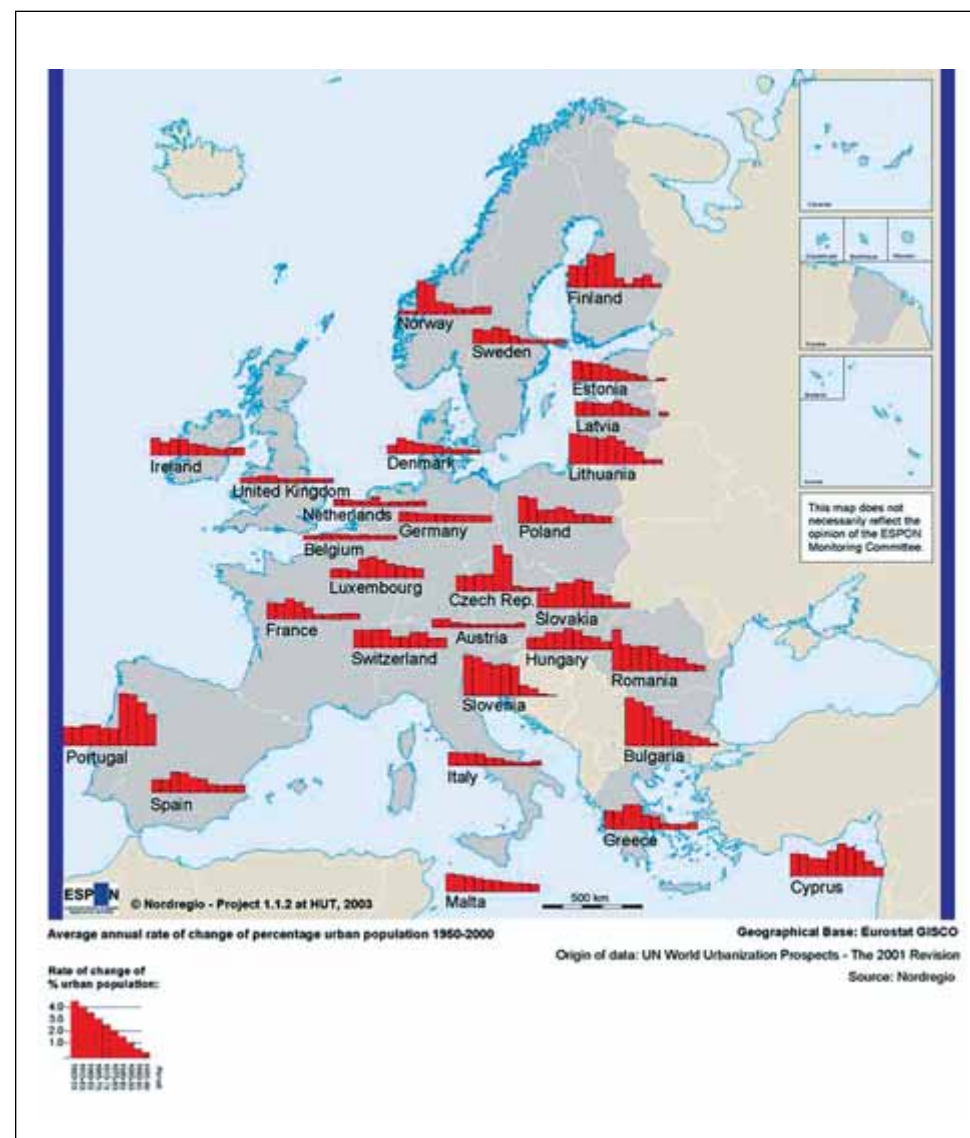
Austrian Institute for Regional Studies and Spatial Planning (Rakousko)

Nordregio (Švédsko)

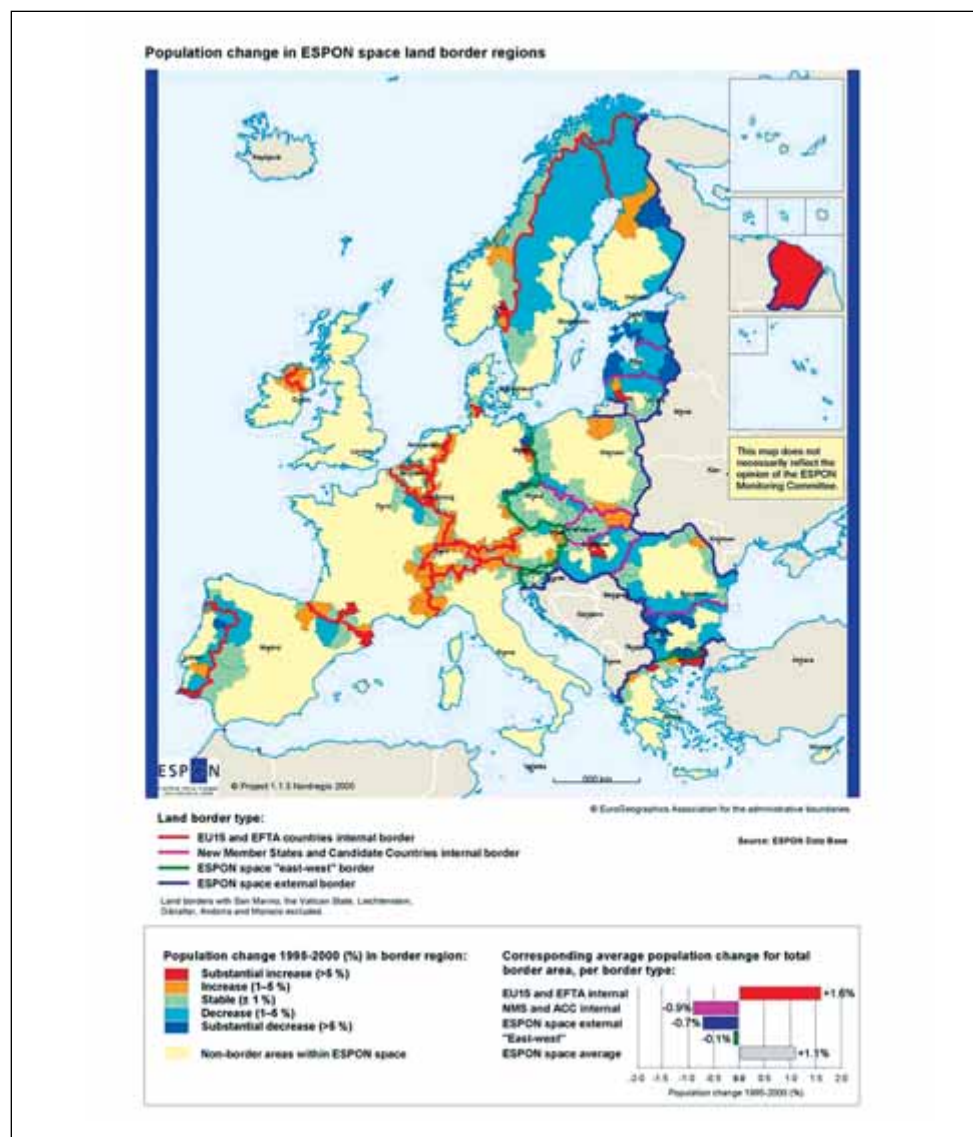
Mcrit (Španělsko)

VÁTI – Hungarian Public Company for Regional Development and Town Planning (Maďarsko)

Ljubljana Urban Institute (Slovinsko)

Stupeň urbanizace v evropských zemích (1950–2000)

Populační změny v příhraničním prostoru členských zemí ESPON, NUTS 3 (1995–2000)

Projekt 1.1.3

ROZŠÍŘENÍ EVROPSKÉ UNIE A JEJÍ POLYCENTRICKÉ PROSTOROVÉ STRUKTURY ENLARGEMENT OF THE EU AND ITS POLYCENTRIC SPATIAL STRUCTURE

Projekt je zaměřen zejména na zhodnocení budoucích důsledků rozšíření EU z hlediska územního rozvoje z pohledu jak členských států a jejich regionů, tak přistupujících zemí a jejich regionů, přičemž zvláštní pozornost je věnována disproporcím a potenciálům vyplývajícím z procesu integrace nových členských států a přistupujících zemí. Projekt také zkoumá polycentrickou prostorovou strukturu v rámci Evropských perspektiv územního plánování (ESDP), zejména vyváženou konkurenceschopnost a ekonomickou územní soudržnost. Hlavní otázkou je: Jsou nové členské a přistupující státy schopny „dohnat“ ty stávající? Projekt vyvinul rozdílné metodologie směřující k vytvoření představy o stupni územní soudržnosti a konkurenceschopnosti na různých úrovních evropského území. Projekt také navrhuje prostorovou a časovou politickou strategii vedoucí ke kohezním a konkurenceschopným cílům v modelu kombinace politik na národní úrovni. Dalším úkolem projektu je popis trendů působících na země, které sousedí s rozšířenou EU a které mohou přímo ovlivňovat územní rozvoj EU.

Vedoucí partner:

KTH, The Royal Institute of Technology (Švédsko)

Partneři:

Faculty of Civil and Geodetic Engineering, Chair of Spatial Planning, Ljubljana (Slovensko)
 Institute of Geography and Spatial Organization, Polish Academy of Sciences (Polsko)
 Centre for Advanced Spatial Analysis (Spojené království)
 National Technical University of Athens (Řecko)
 Spiekermann & Wegener, Urban and Regional Research (Německo)
 Austrian Institute for Regional Studies and Spatial Planning (Rakousko)
 Global Urban Development (formerly the Prague Institute for Global Urban Development (Česká republika)
 Centre for Urban and Regional Development Studies, Ltd. (Portugalsko)
 IRRER, University of Neuchâtel (Švýcarsko)
 Karelian Institute, University of Joensuu (Finsko)
 TNO Inro (Nizozemí)
 VÁTI – Hungarian Public Nonprofit Company for Regional Development and Town Planning (Maďarsko)
 Nordregio (Švédsko)
 Swedish Institute for Growth Policy Studies (Švédsko)

ESPON 2006

PRIORITA 1 – TEMATICKÉ PROJEKTY

Projekt 1.1.4

PROSTOROVÉ DOPADY DEMOGRAFICKÝCH TRENDŮ A MIGRACE SPATIAL EFFECTS OF DEMOGRAPHIC TRENDS AND MIGRATION

Evropa čelí výrazným změnám co do demografického rozvoje. V mnoha sférách společnosti a v různých regionech jsou předpokládány dopady demografických změn a stárnutí obyvatelstva. Demografické trendy zahrnují přirozené populační trendy, jakými jsou porodnost, úmrtnost a věková struktura obyvatelstva, dále migrace ve větším i menším (regionálním a meziregionálním) měřítku, která se v průběhu času i místa mění. Demografické trendy společně s migrací a nárůstem mobility způsobují vážné dopady na územní rozvoj a dělbu práce mezi regiony. Tyto trendy mohou být ovlivněny migračními pohyby spojenými s rozšířením Evropské unie. Typologie evropských regionů popisuje rozdílnost situací co do demografie a migrace, kterým regiony Evropy čelí.

Vedoucí partner:

ITPS – Swedish Institute for Growth Policy Studies (Švédsko)

Partneři:

CEG – Centre for Geographical Studies, University of Lisbon Foundation (Portugalsko)

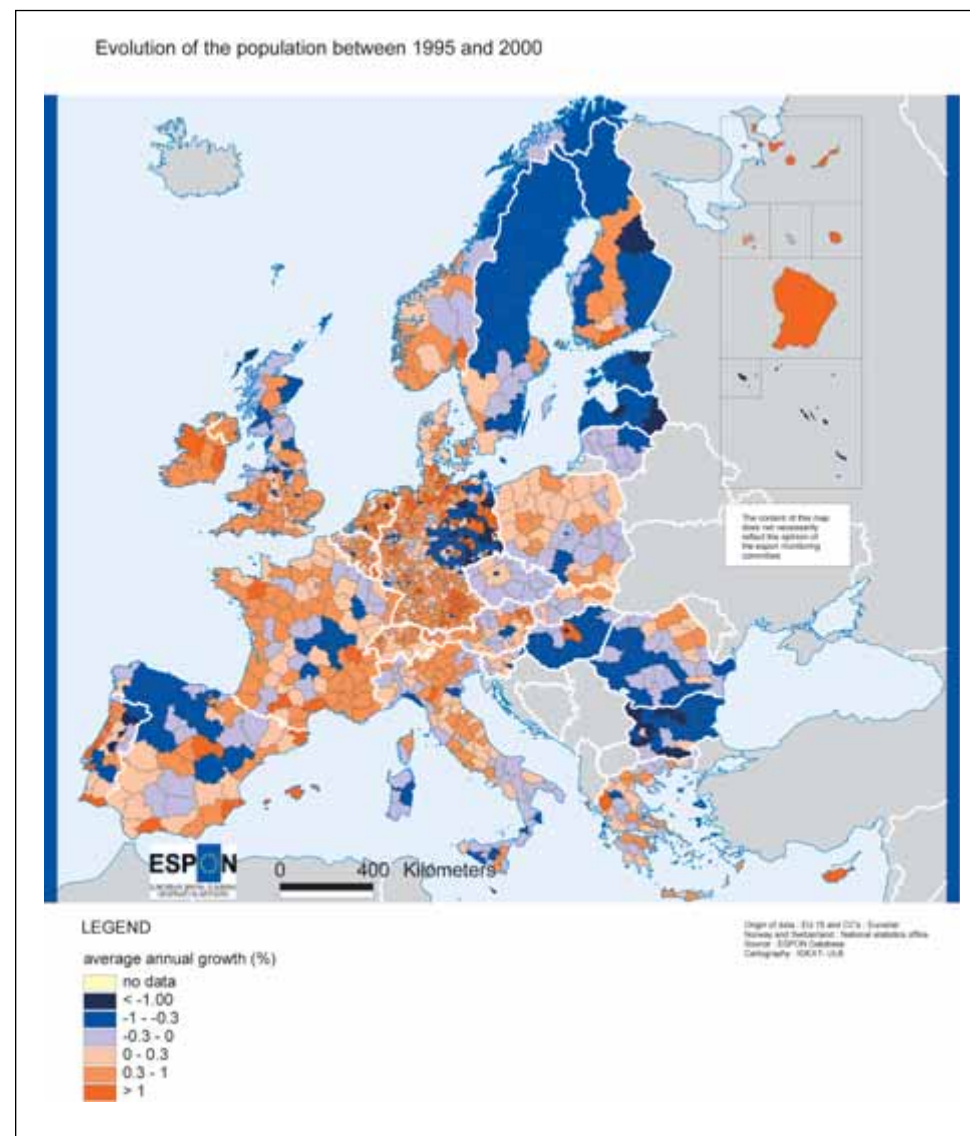
University of Vienna, Institute for Geography and Regional Research (Rakousko)

Universite Libre de Bruxelles, (Belgie)

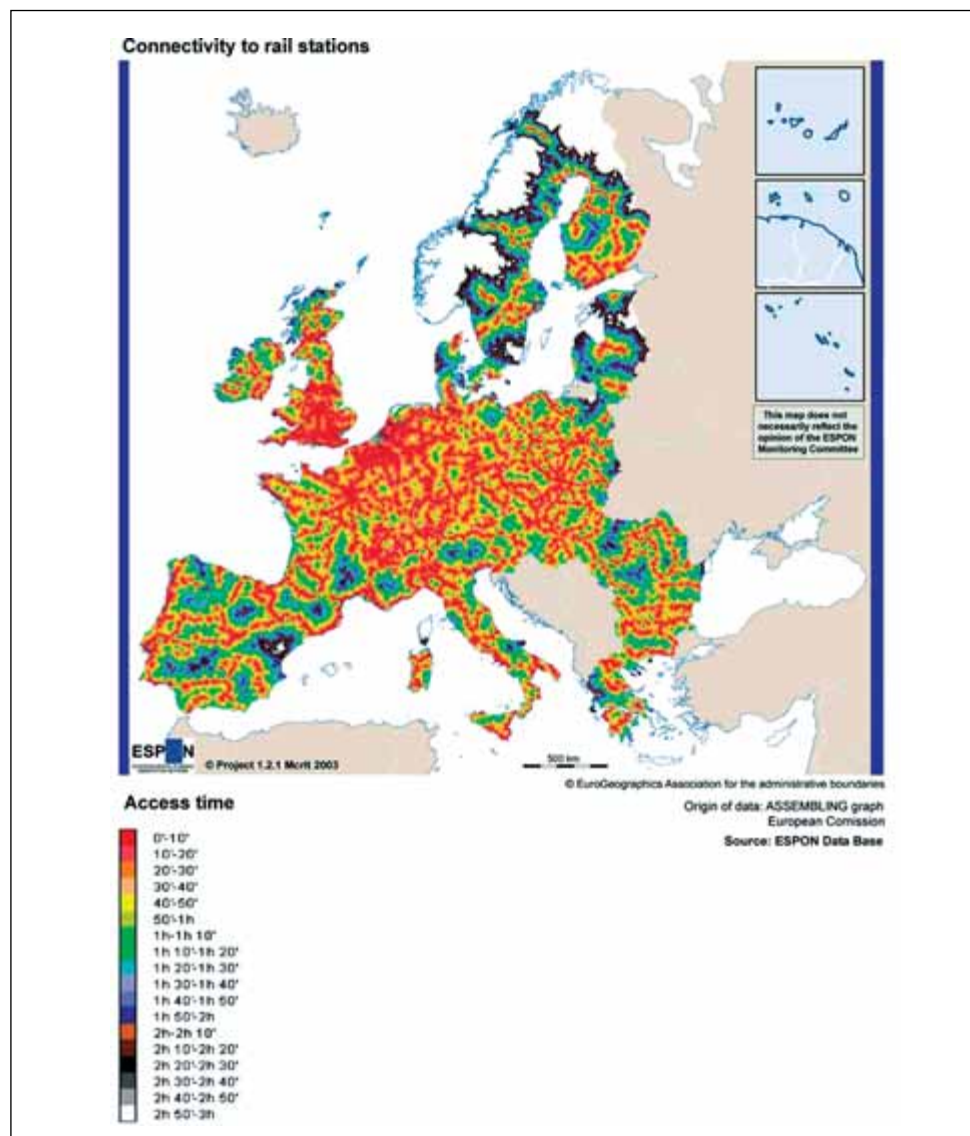
University G.d'Annunzio, Department of Economy and History of the Territory (Itálie)

Norwegian Institute for Urban and Regional Research (Norsko)

VÁTI – Hungarian Public Non Profit Company for Regional Development and Town Planning (Maďarsko)

Průměrné roční změny v populaci mezi lety 1995–2000 (NUTS 3)

Dostupnost vlakových nádraží

Projekt 1.2.1

DOPRAVNÍ SLUŽBY A SÍŤ: ÚZEMNÍ TRENDY A ZDROJE

TRANSPORT SERVICES AND NETWORKS: TERRITORIAL TRENDS AND SUPPLY

Účelem projektu je posoudit evropský prostor z hlediska všech druhů dopravy. Do indikátorů projektu byla ale také zahrnuta mnohá socio-ekonomická data. Při práci na projektu byly zkoumány tři hlavní otázky: (1) Jak se může dopravní síť stát klíčovým faktorem pro vyrovnanější, více polycentrický a trvale udržitelnější prostorový rozvoj? (2) Jak vyvinout dostupnost k základním službám a znalostem tak, aby vzrostla územní soudržnost? (3) Jaké budou důsledky předchozích cílů v rámci rozšíření EU?

Projekt disponuje strategickým i územním přístupem. Je částečně založen na datech a znalostech jiných dopravních studií, z větší míry ale na dalším vývoji a aplikaci přístupů pohotově dodávaných projektovými partnery. Jde spíše o novinku – integraci informací do územního rozměru než o prohloubení specializovaných dopravních otázek. Koncept projektu je tedy kombinací stávajících a nových metodik s cílem popsat rozdílné aspekty dopravní infrastruktury a dopravních služeb v Evropě a jejích regionech.

Vedoucí partner:

University of Tours (Francie)

Partneři:

INRETS (Francie)

MCRIT (Španělsko)

NESTEAR (Francie)

Politecnico di Milano (Itálie)

S&W (Německo)

ESPON 2006

PRIORITA 1 – TEMATICKÉ PROJEKTY

Projekt 1.2.2

TELEKOMUNIKAČNÍ SLUŽBY A SÍTĚ: ÚZEMNÍ TRENDY

TELECOMMUNICATION SERVICES AND NETWORKS: TERRITORIAL TRENDS

Tento projekt shrnuje a analyzuje data o poptávce a nabídce na poli telekomunikací, přičemž se zabývá jak dosavadními technologiemi (pevnými i mobilními telefony, osobními počítači a internetem), tak technologiemi novými (broadband – vysokorychlostní internet a internetové páteřní sítě). Závěry projektu charakterizují model poptávky a nabídky po telekomunikacích v Evropě jako komplexní. Na makro úrovni neplatí co do telekomunikací rozdíl mezi „jádem“ a „periferií“ Evropy. Je to hlavně zásluhou síly „severské periferie“ především v oblasti mobilních telefonů. „Středozemní periferie“ včetně Španělska a Portugalska už také smazaly rozdíly proti některým původním „jádrovým“ oblastem, jakými jsou Spojené království nebo Francie. Na mezo úrovni je jasné, že klíčovými zůstávají národní specifika co do pochopení rozdílů. Ty jsou v každé jednotlivé zemi v úzkém srovnání s mezistátními rozdíly. To vede k předpokladu, že existují rozdílné „národní telekomunikační kultury“. Některé země mají například vysokou „počítačovou kulturu“, zatímco jiné mají vyšší „kulturu hlasových komunikací“. Na mikro úrovni projekt zjišťuje disparity mezi metropolitními, městskými a venkovskými oblastmi. S ohledem na aktuální politické diskuse projekt ukazuje, že současné nejvíce rozvinuté formy „broadband“ technologií sledují hierarchický vzor – oblasti s vyšší hustotou obyvatelstva jsou „obslouženy“ jako první.

Vedoucí partner:

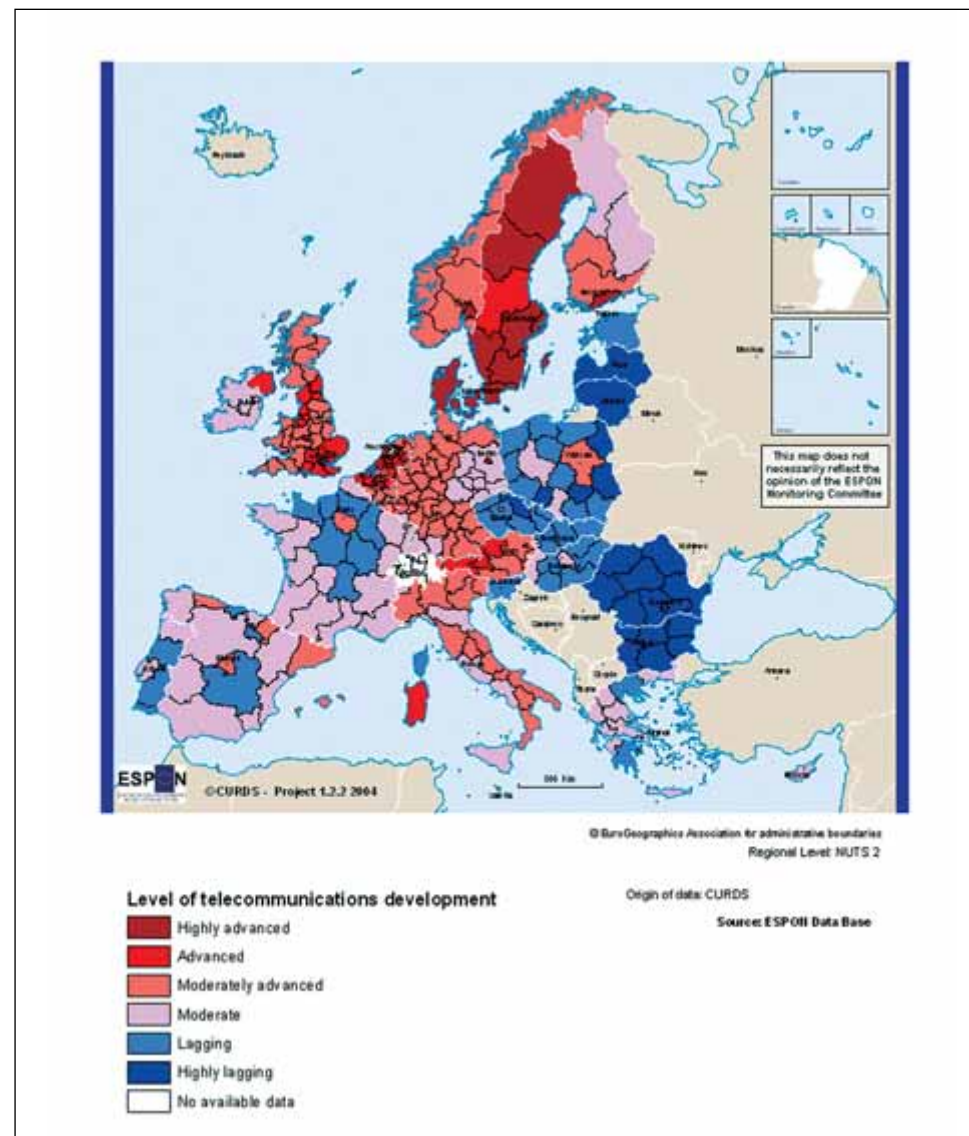
Centre for Urban & Regional Studies, University of Newcastle (Spojené království)

Partneři:

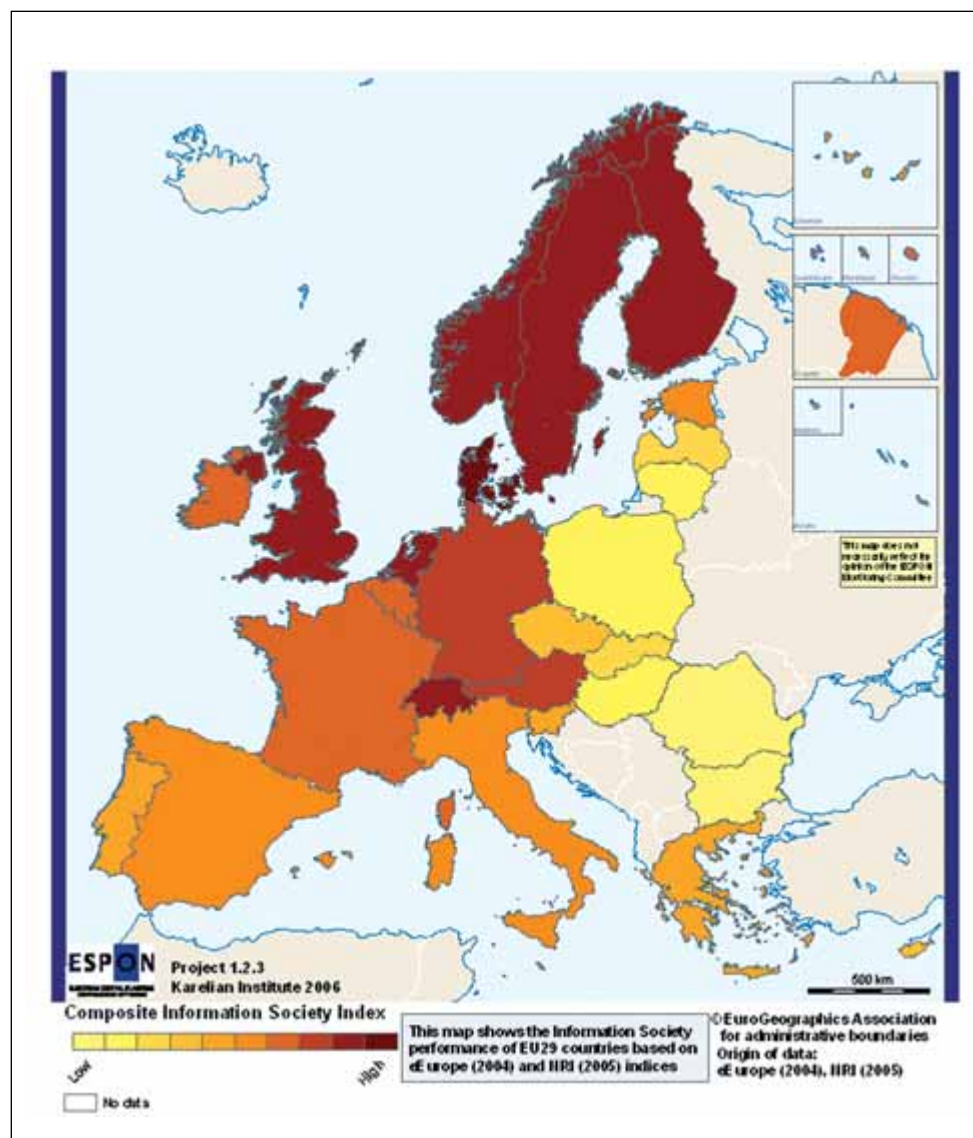
School of the Built Environment, Heriot-Watt University (Spojené království)

Universidade de Aveiro / University of Aveiro, CEIDET (Portugalsko)

Social Science Department, Karelian Institute, University of Joensuu (Finsko)

Všeobecná typologie kombinovaného rozvoje telekomunikací domácností a podniků

Kompozitní index informační společnosti vycházející z eEurope (2004) a NRI (2005)

Projekt 1.2.3 PROSTOROVÉ ASPEKTY INFORMAČNÍ SPOLEČNOSTI SPATIAL ASPECTS OF THE INFORMATION SOCIETY

Rozvoj informačních a komunikačních technologií a jejich liberalizace umožňuje lidem přístup k informacím a také přispívá k rozvoji vzájemné komunikace mezi občany, podnikateli a veřejnou správou. Zároveň odstraňuje bariéry co do času, místa a vzdálenosti – vytváří ze světa „globální vesnici“. Technologický rozvoj je tedy klíčem k znalostní ekonomii, přičemž informace jsou přenosné a přístupné komukoli v rámci „globální sítě“ – informační společnosti. Cílem tohoto projektu je charakteristika informační společnosti z územního pohledu a analýza územních aspektů na všech velikostních úrovních. Projekt se zabývá centralizovanými i decentralizovanými dopady informační společnosti v krátkodobých, střednědobých i dlouhodobých úrovních a propojuje je s cíli a politickými možnostmi stanovenými Evropskými perspektivami územního plánování (ESDP). Pokrývá také venkovské a periferní oblasti zemí Evropské unie, tedy míst, kde informační společnost může představovat významný rozvojový element. Projekt také specifikuje možný příspěvek informační společnosti k vyváženému územnímu rozvoji, územní soudržnosti a polycentricitě.

Vedoucí partner:

Warsaw University, Centre for European Regional and Local Studies EUROREG (Polsko)

Partneři:

Institute for Regional Development and Structural Planning (Německo)
University of Rome “Tor Vergata” URTV (Itálie)
University of Joensuu UJOE Karelian Institute (Finsko)
University of Thessaly, Department of Planning and Regional Development DPRD (Řecko)
Hungarian Academy of Sciences, Institute of Economics IE-HAS (Maďarsko)
Charles University in Prague, Department of Social Geography and Regional Development, Faculty of Science (Česká republika)

ESPON 2006

PRIORITA 1 – TEMATICKÉ PROJEKTY

Projekt 1.3.1

PROSTOROVÉ DOPADY PŘÍRODNÍCH A TECHNOLOGICKÝCH RIZIK SPATIAL EFFECTS OF NATURAL AND TECHNOLOGICAL HAZARDS

Hlavním cílem projektu je ukázat prostorové vzory přírodních a technologických rizik v administrativních regionech území členských států ESPON na úrovni NUTS 3. Rizika jsou přirozenými fenomény vedoucími k hrozbám a škodám způsobeným populaci, životnímu prostředí a majetku. Projekt se zabývá jedenácti druhy rizik, mimo jiné sesuvy půdy, lavinami, zátopami, suchy, lesními požáry a zemětřesením. Výstupy projektu jsou mapy výskytu rizik, integrovaná mapa specifikující lokaci míst s vysokou či nízkou četností rizik v Evropě a mapy kombinující opakovaná rizika a zranitelnost pro daný region v dlouhodobé perspektivě. Projekt ukazuje, že prostorová představa přírodních a technologických rizik znamená výzvu pro vyvážený a udržitelný rozvoj Evropy. Jednotlivé regiony jsou rizikům vystaveny v rozdílných úrovních. Zpracování rizikových předpokladů lze chápat jako významný úkol kohezní politiky. Z tohoto úhlu pohledu projekt formuluje politická doporučení na evropské, nadnárodní, národní, regionální i místní úrovni tak, aby lépe zahrnul prevenci rizik do politik a územně plánovací praxe.

Vedoucí partner:

Geological Survey of Finland (Finsko)

Partneři:

SMHI – Swedish Meteorological and Hydrological Institute (Švédsko)

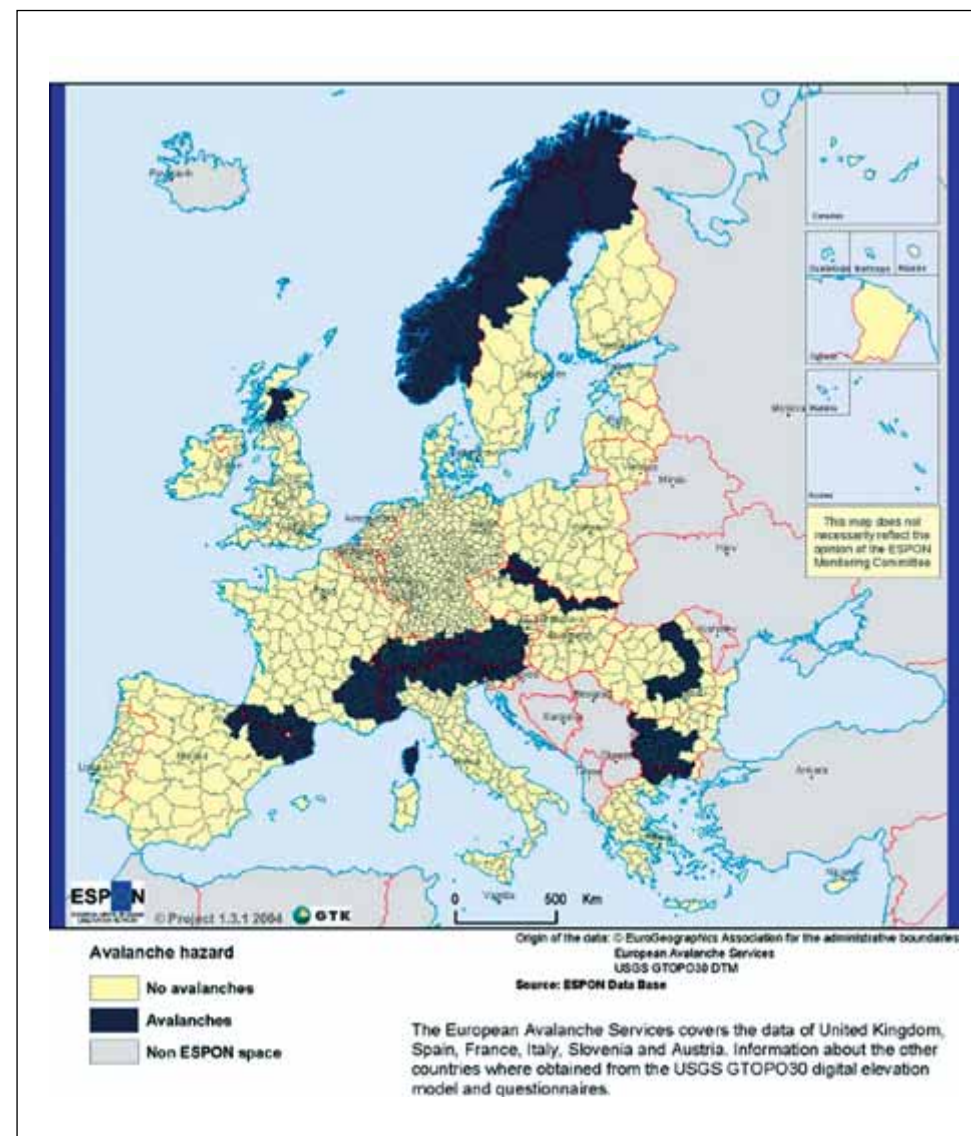
CCRC – Comissão de Coordenação da Região Centro (Portugalsko)

IGM – Instituto geológico e mineiro (Portugalsko)

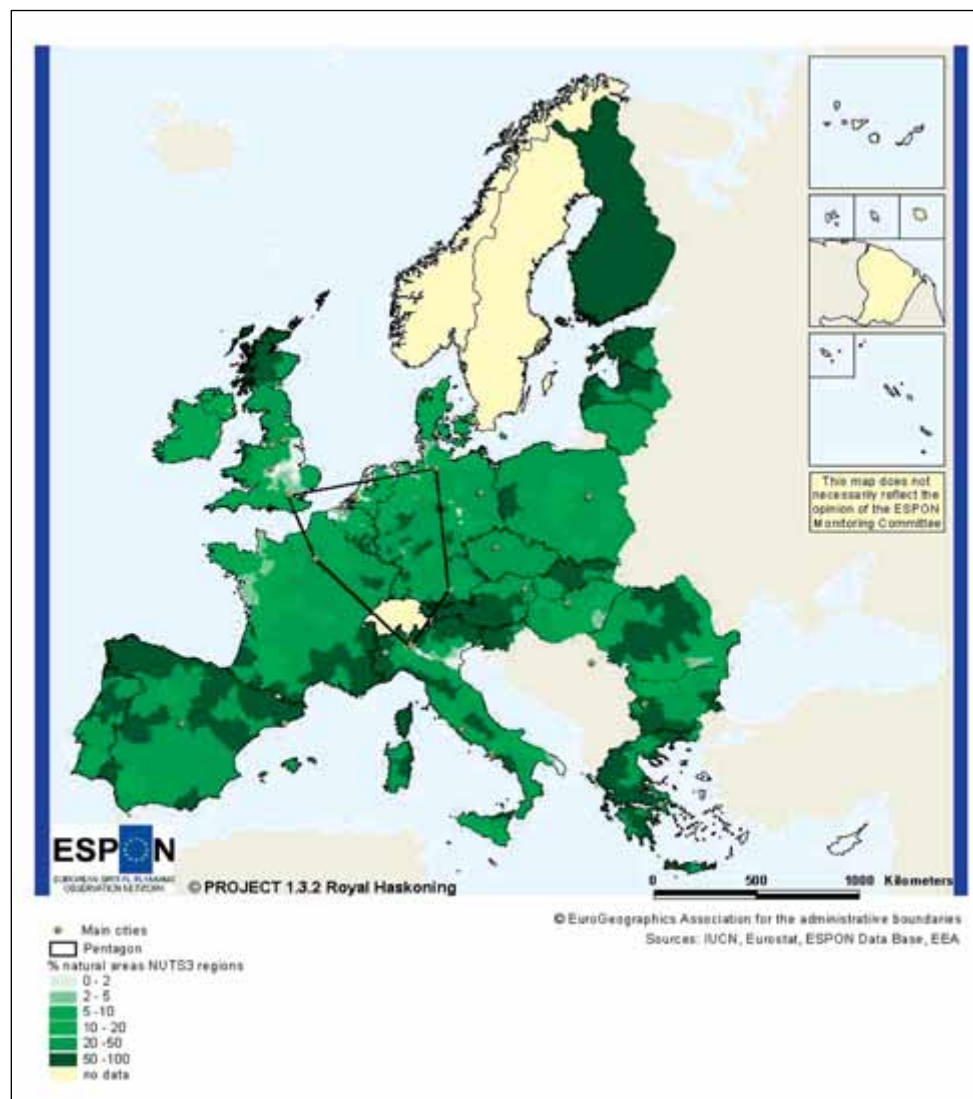
IOER – Institute of Ecological and Regional Development (Německo)

IRPUD – Institute of Spatial Planning, University Dortmund (Německo)

HUT – Center of Urban and Regional Studies, Helsinki University of Technology (Finsko)

Hrozba vzniku lavin

Percentuální zastoupení polopřírodních oblastí (kombinace kulturních a přírodních hodnot) – NUTS 3

Projekt 1.3.2

ÚZEMNÍ TRENDY ŘÍZENÍ PŘÍRODNÍHO DĚDICTVÍ

TERRITORIAL TRENDS OF THE MANAGEMENT OF THE NATURAL HERITAGE

Přírodní dědictví je nezanedbatelnou součástí tradičního prostředí každé země. Hodnota bio-diverzity je politikami Evropské unie pečlivě sledována. Přírodní dědictví musí být chráněno před riziky, ale také tvůrčím způsobem zachováváno v souladu s udržitelným rozvojem, například stanovením a zhodnocením přirozených sítí a jednotlivých přírodních prvků v rámci integrovaných rozvojových strategií. Je nutno nalézt nové formy rozvoje tak, aby byla zajištěna synergie a koexistence lidské činnosti s činnostmi ovlivňujícími přírodní dědictví. Ve shodě s Evropskou úmluvou o krajině z roku 2000 přispívá krajina k tvorbě místní kultury a je základním prvkem přírodního kulturního dědictví, které přispívá k identitě Evropy. Přírodní dědictví představuje čím dál výhodnější stimul pro ekonomický rozvoj měst a větších území, a to jak v souvislosti s běžným životem obyvatelstva, tak co do atraktivity jednotlivých lokalit jako turistických destinací.

Vedoucí partner:

Royal Haskoning (Nizozemí)

Partneři:

ENVIPLAN (Řecko)

Taller de Ideas Centro de Estudios Urbanos S.L. (Španělsko)

Territoires Sites et Cites (Francie)

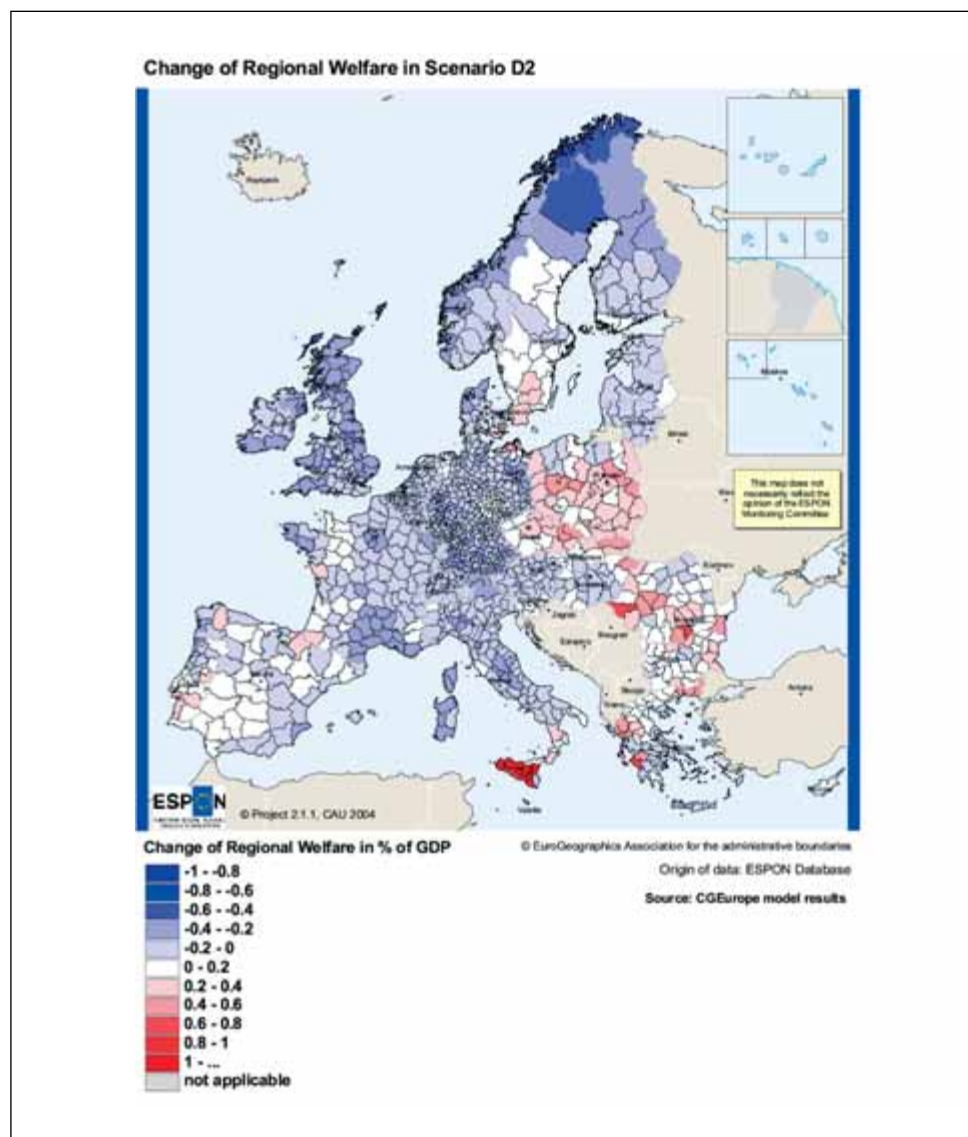
ECNC – European Centre for Nature Conservation (Nizozemí)

Momentum 21, Land Use Consultants (Spojené království)

Polis University Genova (Itálie)

Eastern Norway Research Institute (Norsko)

AISF – Forest Research (Itálie)

Změny v regionální prosperitě v procentech HDP – scénář D2

Projekt 2.1.1

ÚZEMNÍ DOPADY DOPRAVNÍ POLITIKY A POLITIKY TEN (TRANS EUROPEAN NETWORK) TERRITORIAL IMPACT OF EU TRANSPORT AND TEN POLICIES

Jde o nalezení optimálních odpovědí pro územní rozvoj popisovaný v rámci ESDP. Pro tento projekt poskytuje výchozí datovou strukturu dokument „Evropská dopravní politika 2010“ (COM 2001/370). ESDP zdůrazňuje potřebu integrovaného přístupu pro zlepšení dopravních vazeb a pro rozvoj polycentrického rozvojového modelu. Upozorňuje také na účinné a udržitelné použití infrastruktury a odkazuje na význam rozšiřování inovace a znalostí. Tento integrovaný přístup by měl vyústit v analýzu dopravy a telekomunikačních sítí zahrnující princip územní rovnováhy, specifické problémy okrajových oblastí a zlepšení sekundárních sítí. Projekt jako hlavní výstup vytvořil deset scénářů (na témata silniční a železniční infrastruktury, jejich ocenění a kombinace) vedoucích k zhodnocení dopravní politiky Evropské unie. Zkoumá dopady na regionální rozvojový potenciál (konkurenceschopnost, propojitelnost a rozvojové trendy jako hlavní indikátory) a polycentrismus. Byly vytvořeny typologie regionů založené na klasifikaci předpokládaných dopadů dopravních politik.

Vedoucí partner:

Christian-Albrechts-Universität zu Kiel, Institute of Regional Research (Německo)

Partneři

ARE – Federal Office for Spatial Development (Švýcarsko)

Politecnico di Milano, Department of Management, Economics and Industrial Engineering (Itálie)

Institute of Transport Economics (Norsko)

University of Kent, Department of Economics (Spojené království)

BBR – Federal Office for Building and Regional Planning (Německo)

KTH – The Royal Institute of Technology (Švédsko)

Free University of Amsterdam (Nizozemí)

S&W – Spiekermann & Wegener, Urban and Regional Research (Německo)

ESPON 2006

PRIORITA 2 – PROJEKTY DOPADŮ POLITIK

Projekt 2.1.2

ÚZEMNÍ DOPADY POLITIKY VÝZKUMU A VÝVOJE (R&D) EVROPSKÉ UNIE

TERRITORIAL IMPACT OF EU RESEARCH & DEVELOPMENT POLICY

Projekt analyzuje distribuci dvou základních nástrojů politiky výzkumu a vývoje EU: strukturálních fondů a rámcových programů RTD (Research & Technical Development). Výdaje politiky R&D nejsou distribuovány plošně. Politiky R&D mají v mnoha ohledech výrazný dopad na prostorovou geografii Evropské unie, především ve tvorbě kontaktů mezi firmami a výzkumnými institucemi a při posilování kapacity jednotlivých regionů přispívající k výzkumným a inovačním aktivitám. Dopady politik R&D jsou nejviditelnější v mikro měřítku. V jednotlivých regionech mají strukturální fondy významné dopady na podporu rozvoje výzkumné a inovační kapacity. Distribuce projektů dotovaných rámcovými programy se na první pohled jeví jako rušivý element vůči cílům územní soudržnosti – ekonomicky silnější regiony disponují větším množstvím firem a výzkumných institucí angažovaných v rámcových programech. Bližší analýza ale ukazuje, že pokud je ekonomická síla pod kontrolou, pak mnoho méně silných regionů z rámcových programů profituje. Projekt ukazuje, že rámcové programy na evropské úrovni mají podstatný vliv na stimulaci rozvoje evropského inovačního systému tím, že vytvářejí vzájemné vazby mezi výzkumníky a společnostmi napříč unií. Pro monitorování územních účinků politiky R&D je nezbytné vytvořit vhodné nástroje zaměřené na konkrétní požadavky EU.

Vedoucí partner:

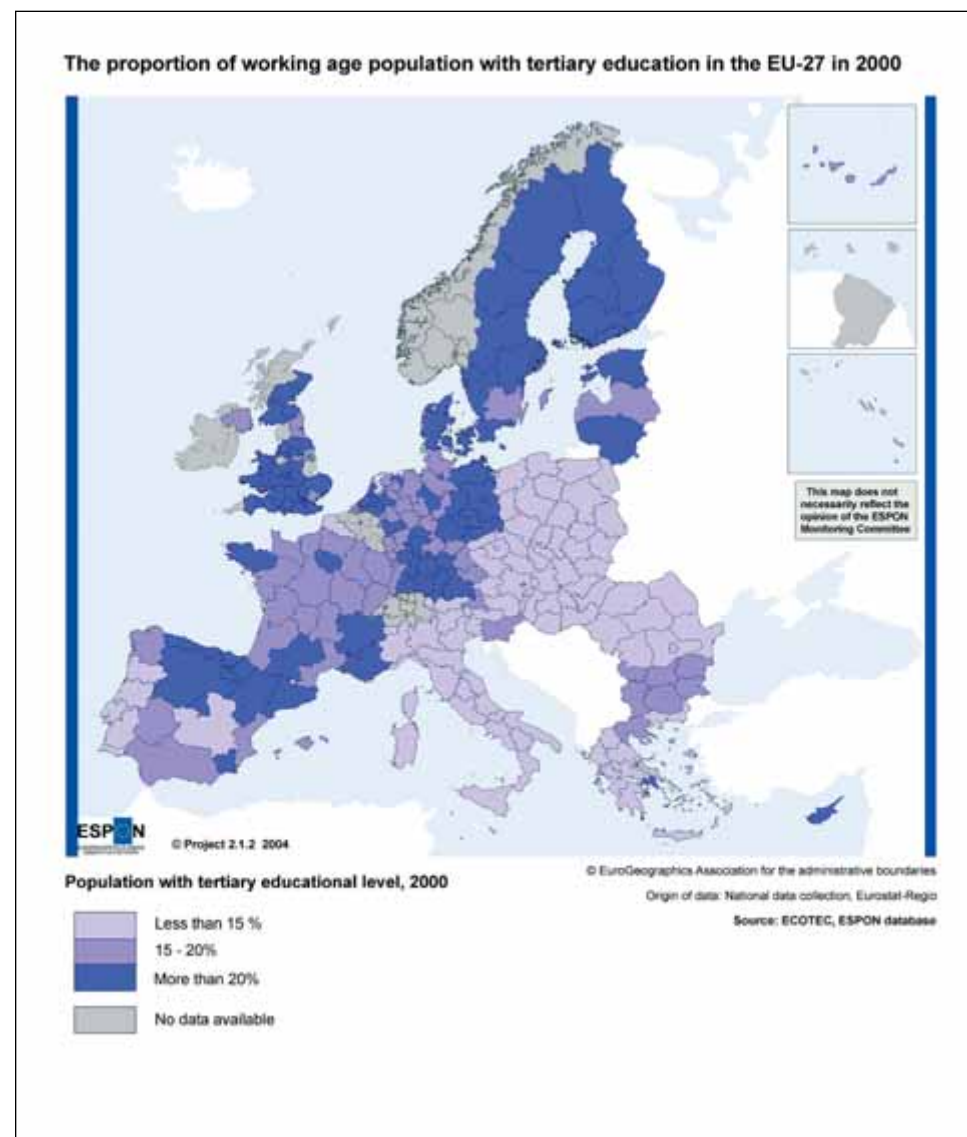
ECOTEC, Research and Consulting Ltd. – Brussels (Belgie)

Partneři:

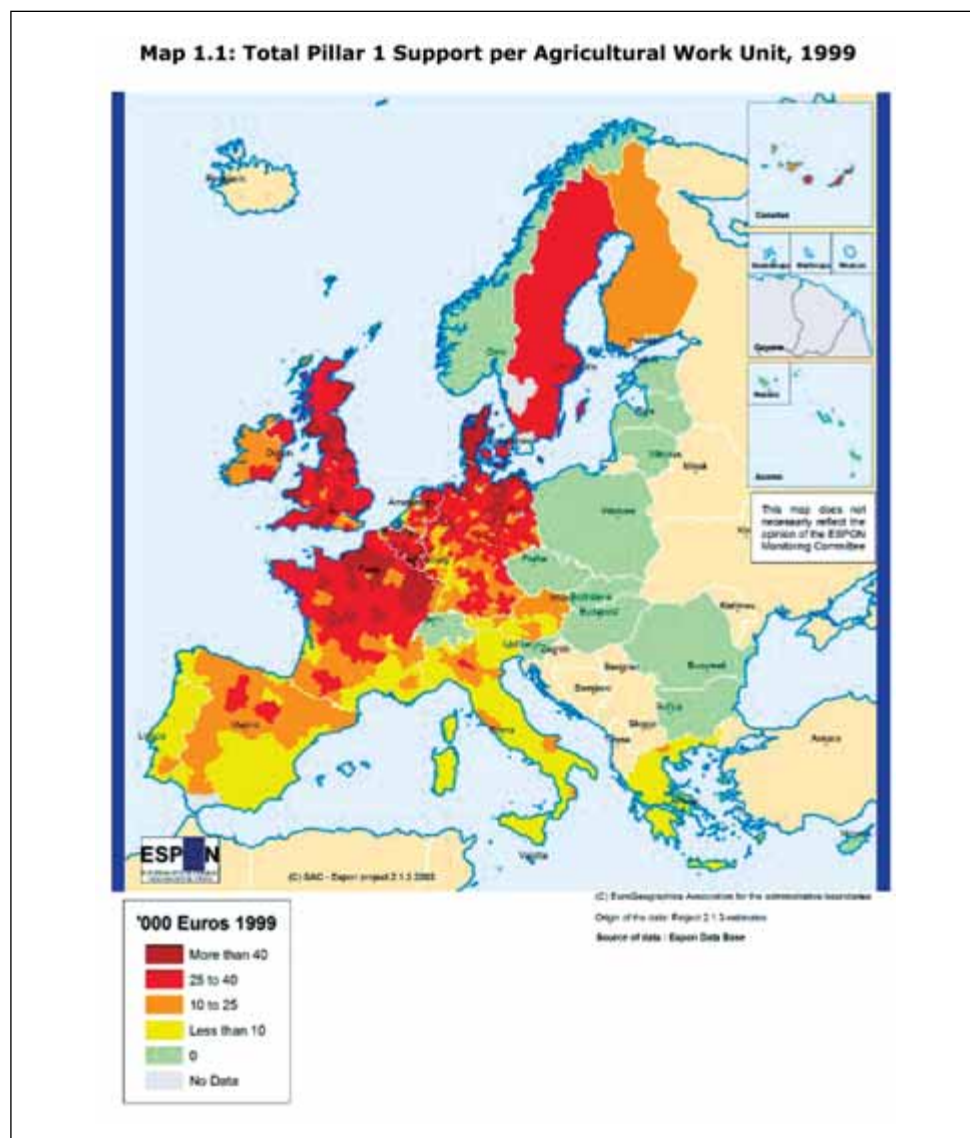
ECOTEC, Research and Consulting Ltd. – Madrid (Španělsko)

Politecnico di Milano, Dipartimento di Architettura e Pianificazione (Itálie)

University of Trier - TAURUS Institute (Německo)

Podíl ekonomicky aktivní populace s terciárním vzděláním k roku 2000

Pilíř 1: Finanční podpora na zemědělskou pracovní jednotku (1999)

Projekt 2.1.3

ÚZEMNÍ DOPADY SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY (CAP) A POLITIKY ROZVOJE VENKOVA TERRITORIAL IMPACT OF CAP AND RURAL DEVELOPMENT POLICY

Společná zemědělská politika Evropské unie stojí v poslední době před specifickými úkoly. Nejdůležitějšími z nich jsou reforma systému podpory, důsledky rozšíření EU, změny ve struktuře zemědělské výroby, zvýšená zemědělská produkce nepotravinářského zboží a měnící se přístup farmářů k ochraně krajiny a k životnímu prostředí. Poslední vývoj v živočišné výrobě vykazuje snížení produkce masa – dá se předpokládat ekologičtější a trvale udržitelné zemědělství. Tyto vývojové trendy ovlivňující zemědělskou výrobu a politiku nedopadají na všechny regiony stejně. Analýza územních dopadů identifikuje územní vzory regionálního rozšíření Společné zemědělské politiky Evropské unie a ukazuje, že tato politika nemá za cíl soudržnost.

Vedoucí partner:

University of Aberdeen, Arkleton Centre for Rural Development Research (Spojené království)

Partneři:

Departamento de Economía y Ciencias Sociales Agrarias. Universidad Politécnica de Madrid (Španělsko)

IRPUD – Institute of Spatial Planning, University Dortmund (Německo)

ESPON 2006

PRIORITA 2 – PROJEKTY DOPADŮ POLITIK

Projekt 2.1.4

ENERGETICKÉ SLUŽBY, SÍTĚ A ÚZEMNÍ DOPADY ENERGETICKÉ POLITIKY EU ENERGY SERVICES, NETWORKS AND TERRITORIAL IMPACT OF EU ENERGY POLICY

Tento projekt vytváří základní evidenci a informace nezbytné pro odbornou diskusi o dopadech energetické politiky v Evropě. Jeho snahou je ukázat, jak jsou energetická infrastruktura, výroba a spotřeba spojeny s lidskou činností. Projekt chce také vytvořit základ pro pochopení, do jaké míry je územní rozvoj závislý na energetickém sektoru, případně do jaké míry je jím ovlivněn. Projekt přináší přehled evropské energetiky (sítí, infrastruktury a služeb s ohledem na rozdílné druhy energií), základní vzory spotřeby, ale také předběžnou analýzu možných dopadů energetické politiky v rámci regionálního rozvoje, přičemž bere v potaz dodávku energie jako faktor potenciálně ovlivňující ekonomické aktivity. Pokud jde o environmentální cíle (cíle trvalé udržitelnosti), projekt se zabývá potenciálem rozvoje obnovitelné energie a pro jejich propagaci shrnuje množství politických doporučení.

Projekt hodnotí všechny druhy neobnovitelných (elektřina, uhlí, ropa, zemní plyn) i obnovitelných (vítr, voda, mořský příliv, slunce) energetických zdrojů, ale také způsoby dopravy a přenosu (potrubí, lodní doprava, kabelové rozvodné sítě). Směrování a kapacita energetických sítí mohou mít rozhodující vliv na územní rozvoj v dané oblasti. Zajímavým aspektem projektu je také pokus stanovit vliv desetiprocentní změny (nárůstu i poklesu) ceny energie na regionální HDP.

Hlavní partner:

CEEETA – Research Centre for Energy, Transport and Environment Economics (Portugalsko)

Partneři:

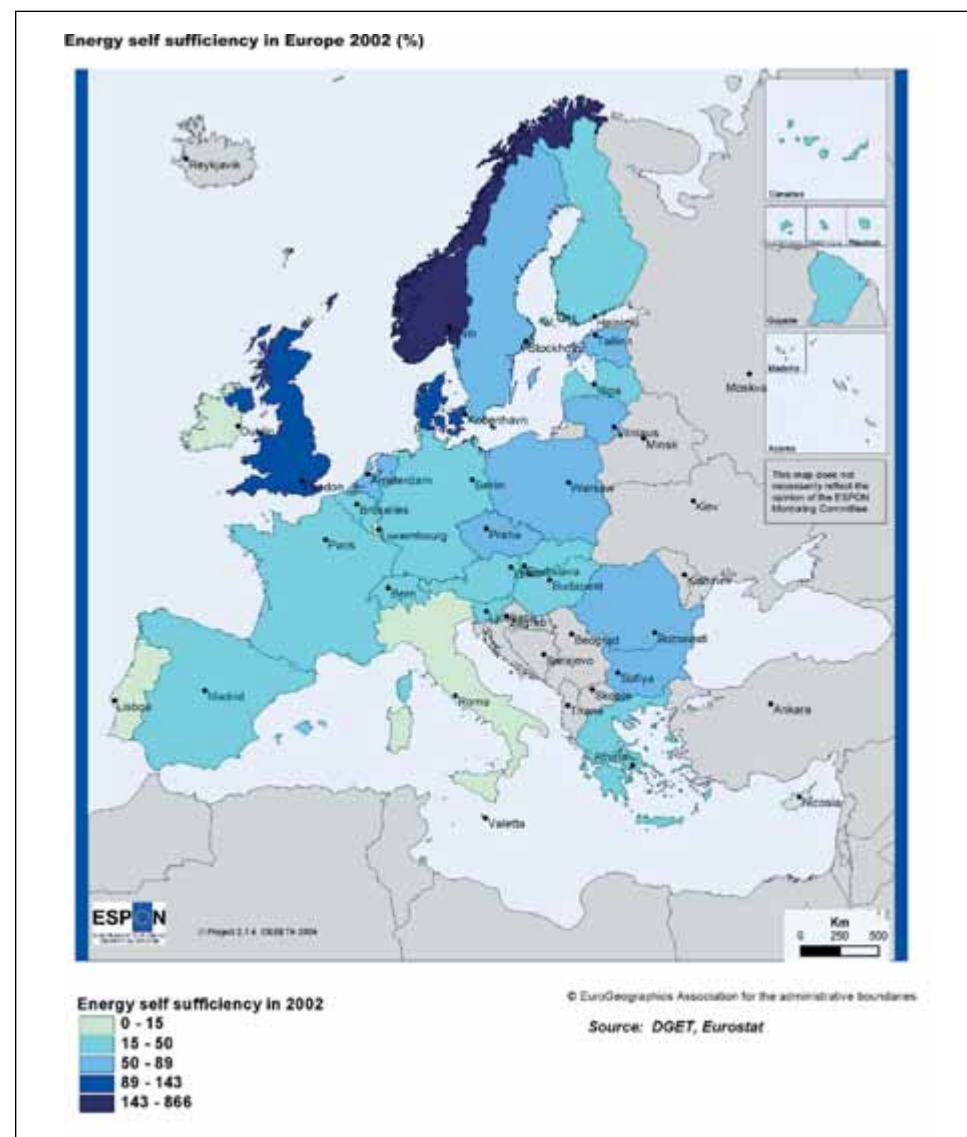
Softech Energia Tecnologia Ambiente (Itálie)

University of Mining and Metallurgy, Faculty of Fuels and Energy (Polsko)

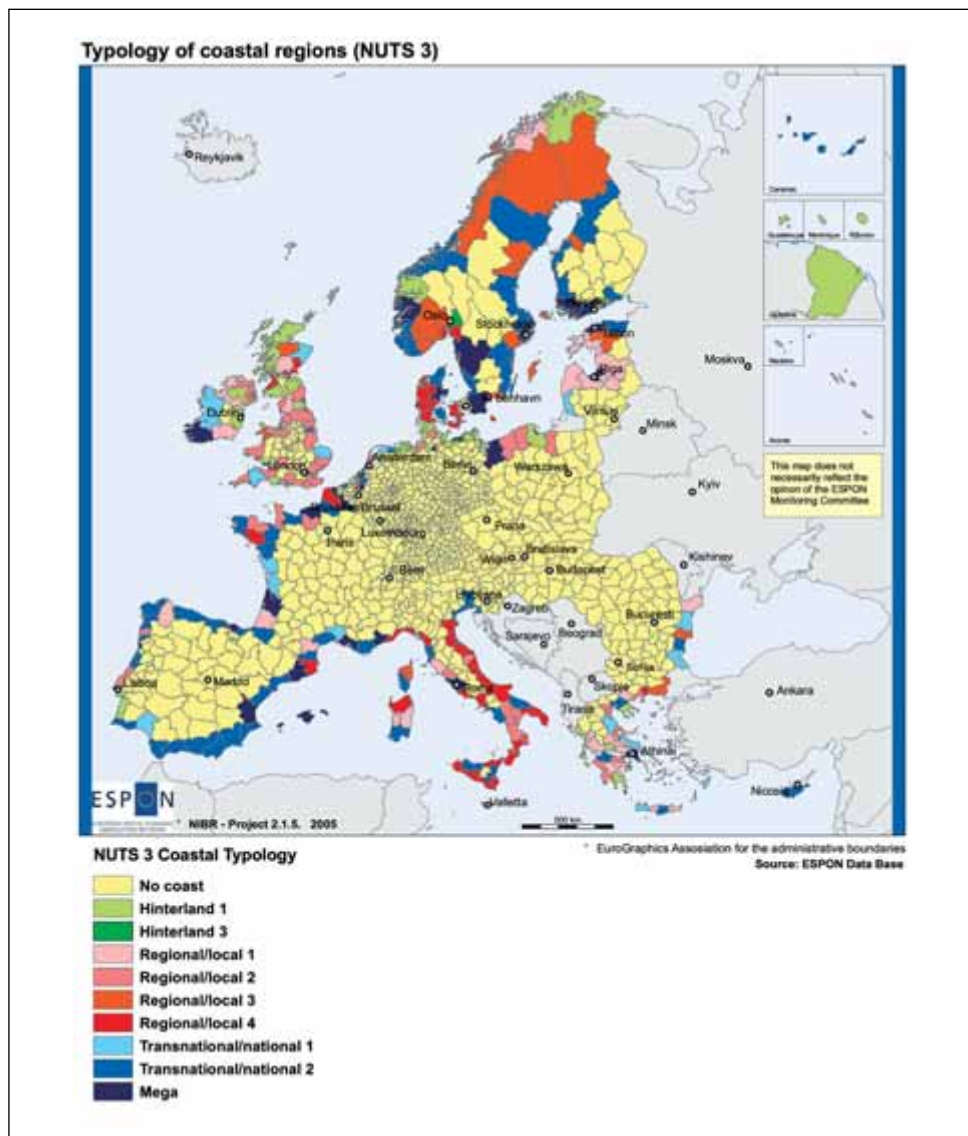
Cenergia –Energy Consultants (Dánsko)

Cirius - Centro de Investigações Regionais e Urbanas (Portugalsko)

Instituto Geográfico Português (Portugalsko)

Energetická soběstačnost v Evropě (%), 2002

Typologie pobřežních regionů (NUTS 3)

Projekt 2.1.5

ÚZEMNÍ DOPADY EVROPSKÉ RYBÁŘSKÉ POLITIKY

TERRITORIAL IMPACTS OF EUROPEAN FISHERIES POLICY

Evropská rybářská politika se musí na jedné straně zabývat evropskými záležitostmi, jakými jsou uchování přírodních zdrojů, přístup k rybářským oblastem, sociální, ekonomické a demografické důsledky, a na straně druhé musí čelit globální soutěži v rámci evropských trhů.

Projekt zkoumá změny a probíhající procesy ovlivňující evropské země a jejich regiony a územní dopady těchto změn na soudržnost, územně vyvážený, trvale udržitelný rozvoj a polycentrismus. Předmětem projektu jsou také potenciály a předpoklady pro inovaci v námořním sektoru. Projekt se zabývá rozdílnými typy pobřežních regionů a možnými vlivy ekonomické dynamiky a námořní politiky na jejich územní rozvoj. Zkoumá také polycentrický rozvoj na místní/regionální úrovni a úlohu dostupnosti při tvorbě nových aktivit rybářského průmyslu v různých typech regionů.

Vedoucí partner:

NIBR – Norwegian Institute for Urban and Regional Research (Norsko)

Partneři:

NORUT GROUP (Norsko)

Institute for Fisheries Management and Coastal Community Development (Dánsko)

Estonian Marine Institute, University of Tartu (Estonsko)

ESPON 2006

PRIORITA 2 – PROJEKTY DOPADŮ POLITIK

Projekt 2.2.1

ÚZEMNÍ DOPADY STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ

TERRITORIAL EFFECTS OF STRUCTURAL FUNDS

Účelem tohoto projektu je stanovit územní dopady a možné prostorové dopady strukturálních fondů se zvláštním zaměřením na polycentrismus a územní soudržnost v Evropě. Ústředním motivem projektu je zmapování strukturálních fondů a stanovení jejich přínosu cílům politik územního rozvoje s důrazem na územní soudržnost a polycentrický rozvoj. Projekt analyzuje programové období 1994–1999, ale tam, kde je to možné, zahrnuje také období do roku 2006, případně předpoklady pro další léta, přičemž hodnotí územní dopady působení strukturálních fondů na rozšířenou Evropskou unii a na její bezprostřední sousedy.

Vedoucí partner:

Nordregio (Švédsko)

Partneři:

European Policies Research Centre, University of Strathclyde (Spojené království)

MCRIT (Španělsko)

INFYDE – Información y Desarrollo, S.L. (Španělsko)

ITPS – Institute for Growth Policy Studies (Švédsko)

University of Utrecht, Faculty of Geographical Sciences, Dept. of Urban and Regional Planning (Nizozemí)

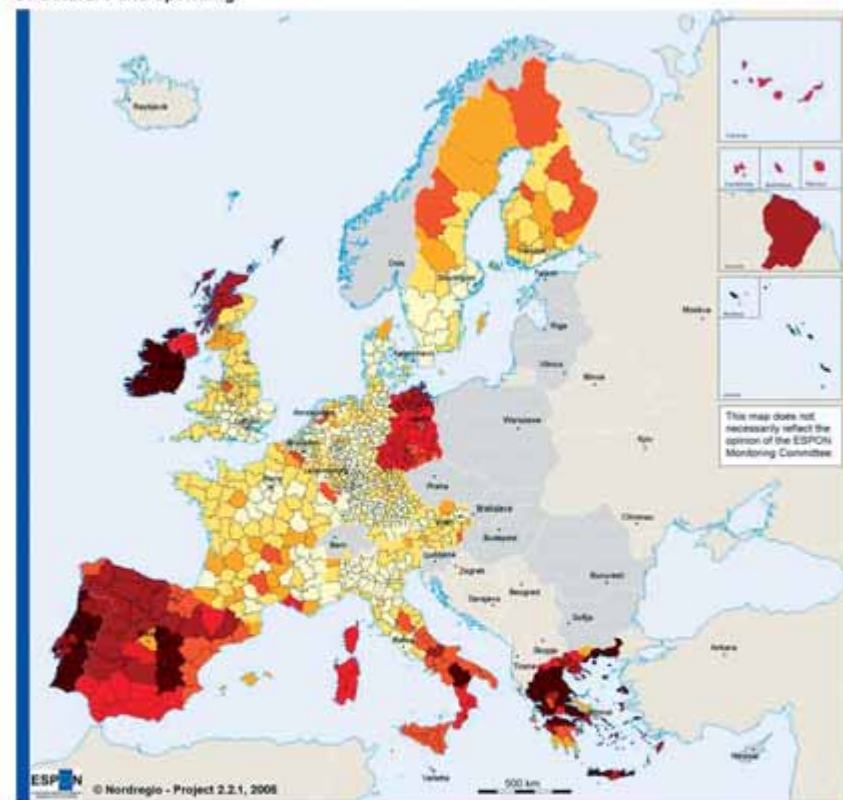
SYSTEMA – Systems Planning & Management Consultants SA (Řecko)

Margaret Hall – Independent Consultant for GIS (Lucembursko)

University of Hamburg-Harburg, Working Group on City, Regional and Environmental Planning (Německo)

Map 1: Annual average Structural Fund spending as a share of GDP in 1999

Structural Fund spending

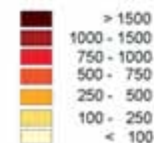

Structural Fund spending 1994-99 (Objective 1, 2, 3, 5b, 6 and Cohesion Fund)

Geographical Base: Eurostat GISCO

EURO per capita

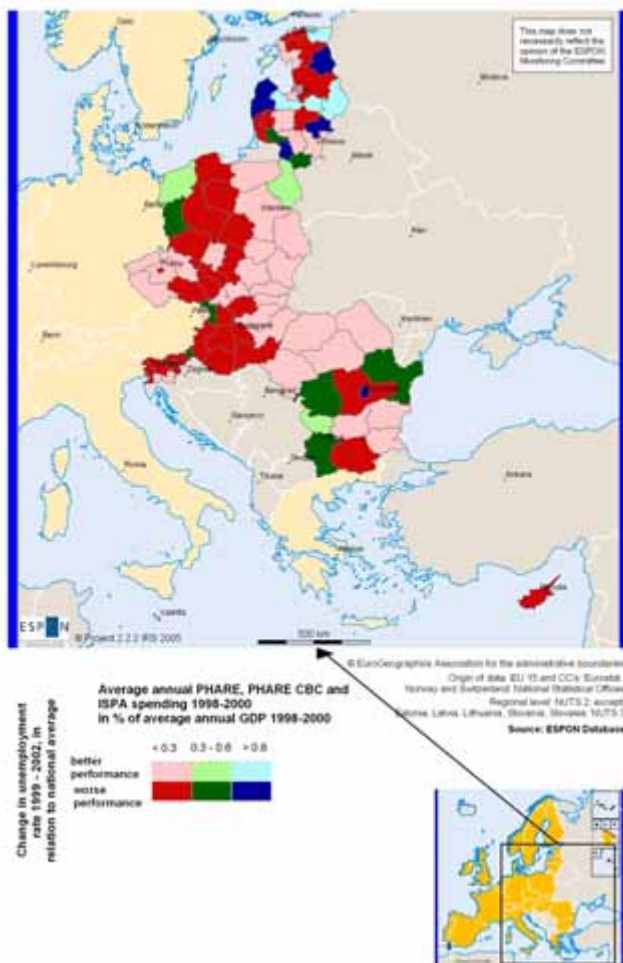
Origin of data: Nordregio/ational data collection

Source: Nordregio

Průměrné čerpání strukturálních fondů – podíl na HDP v roce 1999

Map 1-4: Average Annual Pre-accession Aid Spending in Percentage of Average Annual GDP in Relation to the Change of Average National Performance Measured in the Change of the Unemployment Rate to National Averages between 1999 and 2002

Průměrná roční předvstupní pomoc vztažená k průměrnému ročnímu HDP (1999–2002)

Projekt 2.2.2

ÚZEMNÍ DOPADY PŘEDVSTUPNÍ POMOCI

TERRITORIAL EFFECTS OF THE PRE-ACCESSION AID

Projekt zpracovává srovnávací územní analýzu národních nástrojů strukturální politiky v členských státech přistoupivších do Evropské unie v roce 2004 a tehdejších kandidátských zemích – Bulharsku a Rumunsku. Navíc jsou do jisté míry analyzováni také nečlenové Evropské unie – Norsko a Švýcarsko.

Analýzy jsou zaměřeny na stanovení územních dopadů strukturálních opatření v těchto zemích tak, aby byla lépe pochopena vazba mezi příslušnými strukturálními fondy v rámci předvstupní pomoci a územním rozvojem evropských regionů. Vedle toho jsou projektem posouzeny také další relevantní politické nástroje, například sektorové politiky, národní a regionální politiky atp. Pokud jde o prostorové dopady, byl projekt doplněn o analýzy prostorových vzorů vybraných indikátorů popisujících regionální charakteristiku na evropské úrovni. Projekt vychází z předchozího projektu (2.2.1) a hodnotí vedle předvstupní pomoci pro nové členy EU také jednotlivé programy (PHARE, TACIS a MEDA).

Vedoucí partner:

Institute for Regional Development and Structural Planning (Německo)

Partneři:

Institute of Regional Development (Řecko)

Centre for Regional Studies of the Hungarian Academy of Sciences (Maďarsko)

Centre for Regional and Tourism Research (Dánsko)

European Policies Research Centre - University of Strathclyde (Spojené království)

Centre for European Regional & Local Studies - University of Warsaw (Polsko)

ESPON 2006

PRIORITA 2 – PROJEKTY DOPADŮ POLITIK

Projekt 2.2.3

ÚZEMNÍ DOPADY STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ V MĚSTSKÝCH OBLASTECH

TERRITORIAL EFFECTS OF STRUCTURAL FUNDS IN URBAN AREAS

Vedle iniciativy URBAN jsou záležitosti městských oblastí variabilně řešeny v programech 1, 2 a 3 Strukturálních fondů. Městské oblasti a městská politika jsou součástí programu 2 zejména v rámci restrukturalizace průmyslu a služeb v souvislosti s rehabilitací a rozvojem měst a zlepšením městských dopravních systémů. Projekt souvisí s dalšími projekty ESPON (1.1.1, 2.2.1 a 2.2.2), jejichž výsledky je s ním nutno vzájemně koordinovat. Otázka měst je na evropské úrovni zaměřena především na významnou územní dimenzi s městy jako hnacími silami rozvoje. Zahrnutí územního přístupu do strukturálních fondů, zejména pokud jde o základní principy Evropských perspektiv územního rozvoje (ESDP), se liší ve způsobech i rozsahu.

Hlavní partner:

ECOTEC, Research and Consulting Ltd. (Belgie)

Partneři:

ECOTECH Birmingham (Spojené království)

ECOTECH Madrid (Španělsko)

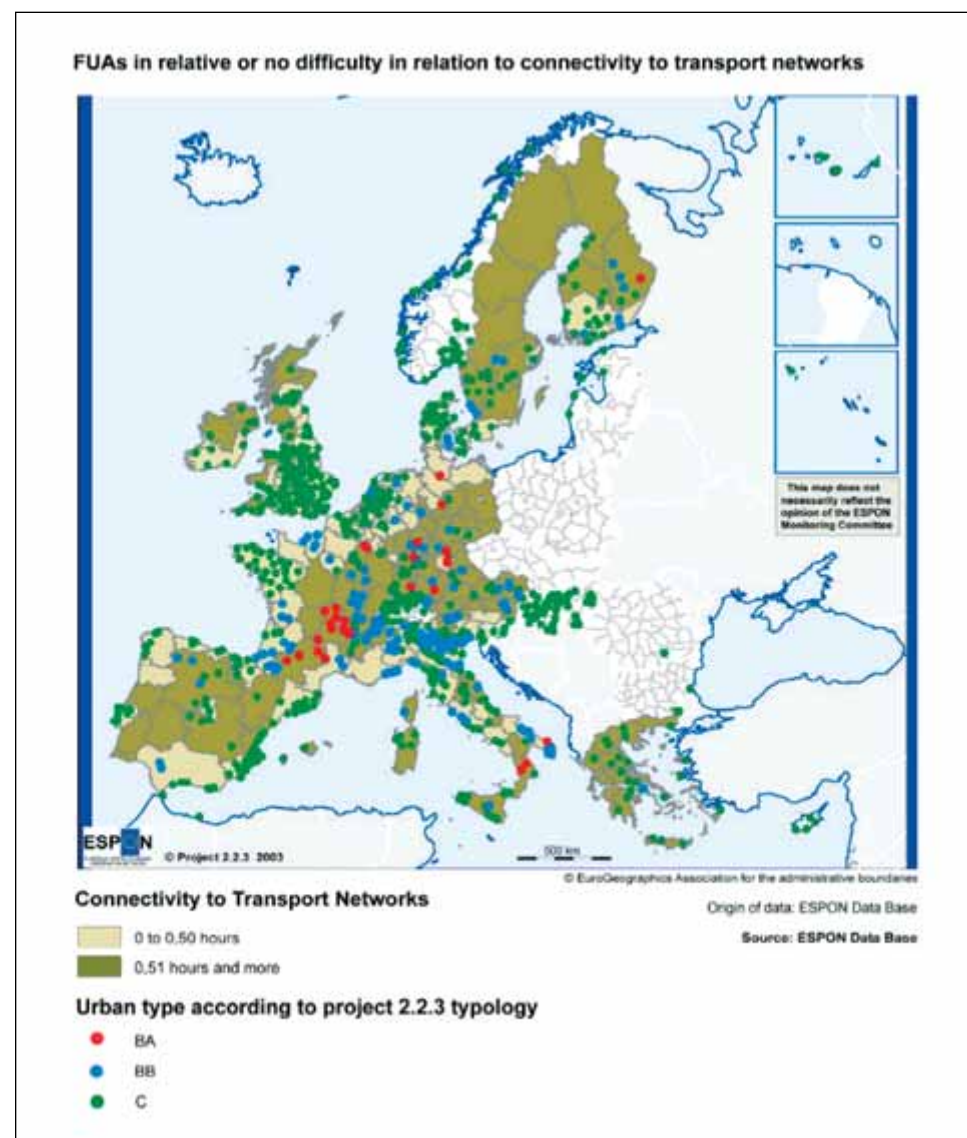
Nordregio (Švédsko)

ÖIR – Austrian Institute for Regional Studies and Spatial Planning (Rakousko)

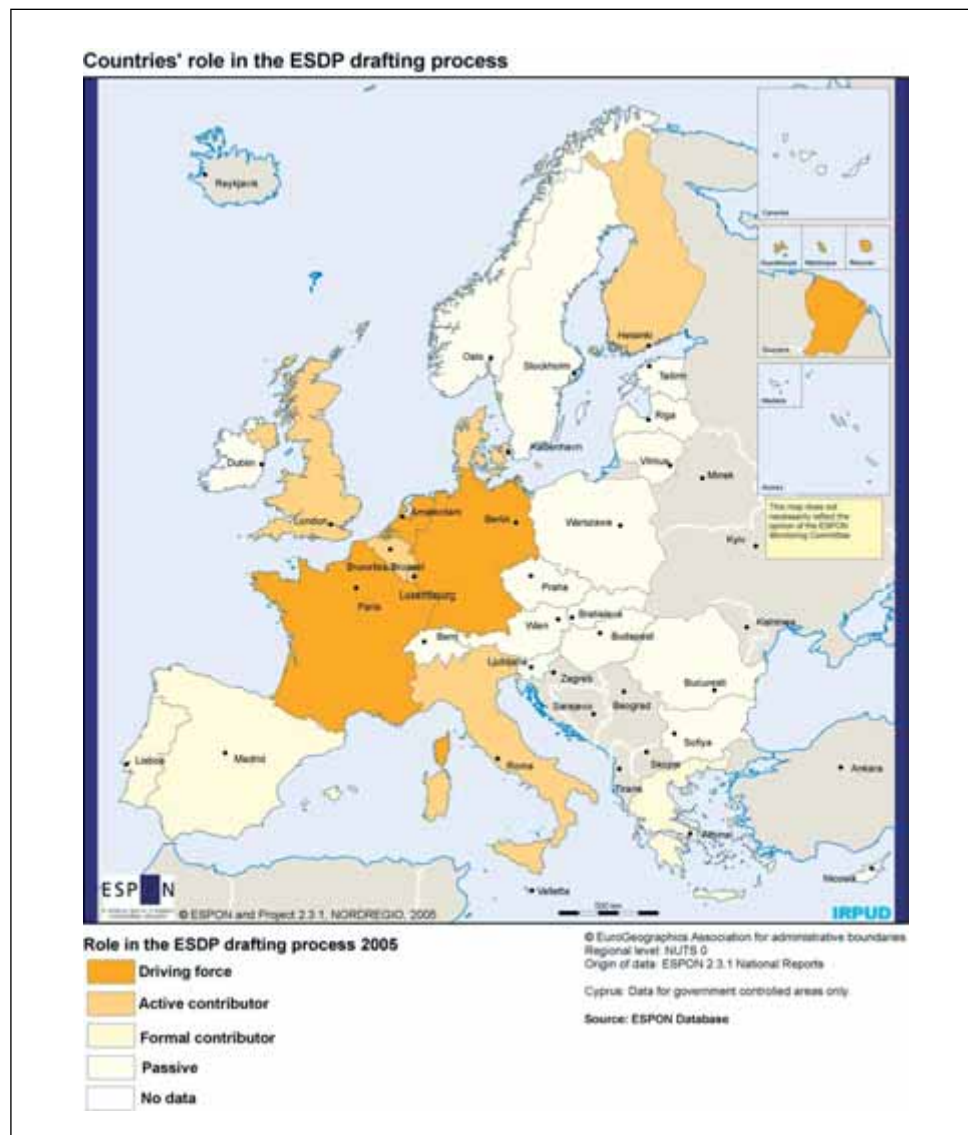
SDRU – Aristotle University of Thessaloniki (Řecko)

IRS – Institute for Social Research (Itálie)

MCRIT (Španělsko)

Funkční městské oblasti (FUAs) a jejich napojení na dopravní síť

Úloha zemí v uplatnění návrhů ESDP (2006)

Projekt 2.3.1

APLIKACE A DOPADY EVROPSKÝCH PERSPEKTIV ÚZEMNÍHO ROZVOJE V ČLENSKÝCH STÁTECH APPLICATION AND EFFECTS OF THE ESDP IN MEMBER STATES

Evropské perspektivy územního rozvoje (ESDP) byly přijaty v květnu roku 1999 v Postupimi. S odstupem času je nezbytné stanovit vliv ESDP v rámci Evropy i členských států tak, aby bylo možno najít nejlepší příklady uplatnění ESDP na evropské, nadnárodní, národní, regionální i místní úrovni. ESDP ovlivňuje jak nové členské státy, tak sousední země účastníci se programu ESPON. Projekt proto zahrnuje jako oblast výzkumu celý „ESPON-prostor“.

Vedoucí partner:

Nordregio (Švédsko)

Partneři:

EuroFutures (Švédsko)

IRPUD – Institute for Spatial Planning (Německo)

Katholieke University Leuven (Belgie)

ÖIR – Austrian institute for Spatial Planning (Rakousko)

OTB – Research Institute for Housing, Urban and Mobility Studies, University of Delft (Nizozemí)

Philippe DeBoe Consultant (Belgie)

Politecnico di Torino (Itálie)

SDRU – Spatial Development and Research Unit, Aristotle University of Thessaloniki (Řecko)

University of Liverpool (Spojené království)

ESPON 2006

PRIORITA 2 – PROJEKTY DOPADŮ POLITIK

Projekt 2.3.2

GOVERNANCE (SPRÁVA S ÚČASTÍ VEŘEJNOSTI) ÚZEMNÍCH A MĚSTSKÝCH POLITIK GOVERNANCE OF TERRITORIAL AND URBAN POLICIES

Projekt 2.3.2 zaujímá důležitou roli při definici a vypracování společného základu pro zkoumání institucionálních aspektů a nástrojů implementace územních a městských politik v Evropě. Projekt je zaměřen na efektivitu jednotlivých systémů, na politické souvislosti územního plánování (v jeho různých formách tak, jak je realizováno členskými státy EU), místní veřejné správy a daňové politiky ve vazbě na obecné strategie a cíle územního rozvoje, jakými jsou polycentrický urbánní systém, vzájemné vyrovnání potřeb města a venkova, oživení zanedbaných městských území, regenerace měst, udržitelný rozvoj přírodních a kulturních statků. Projekt se zabývá analýzou založenou na srovnávacím přehledu použitých nástrojů a zainteresovaných subjektů (stakeholders) v různých politických oblastech tak, aby koncipoval relevantní závěry související s governancí.

Vedoucí partner:

University of Valencia, Department of Geography (Španělsko)

Partneři:

IGEAT – Insitut de Gestion de l'environnement et d'aménagement du territoire, Université Libre de Bruxelles (Belgie)

UMR – Géographie-Cités, University Paris 7 (Francie)

IRPUD – Institute für Raumplanung, University of Dortmund (Německo)

NTUA – National Technical University of Athens (Řecko)

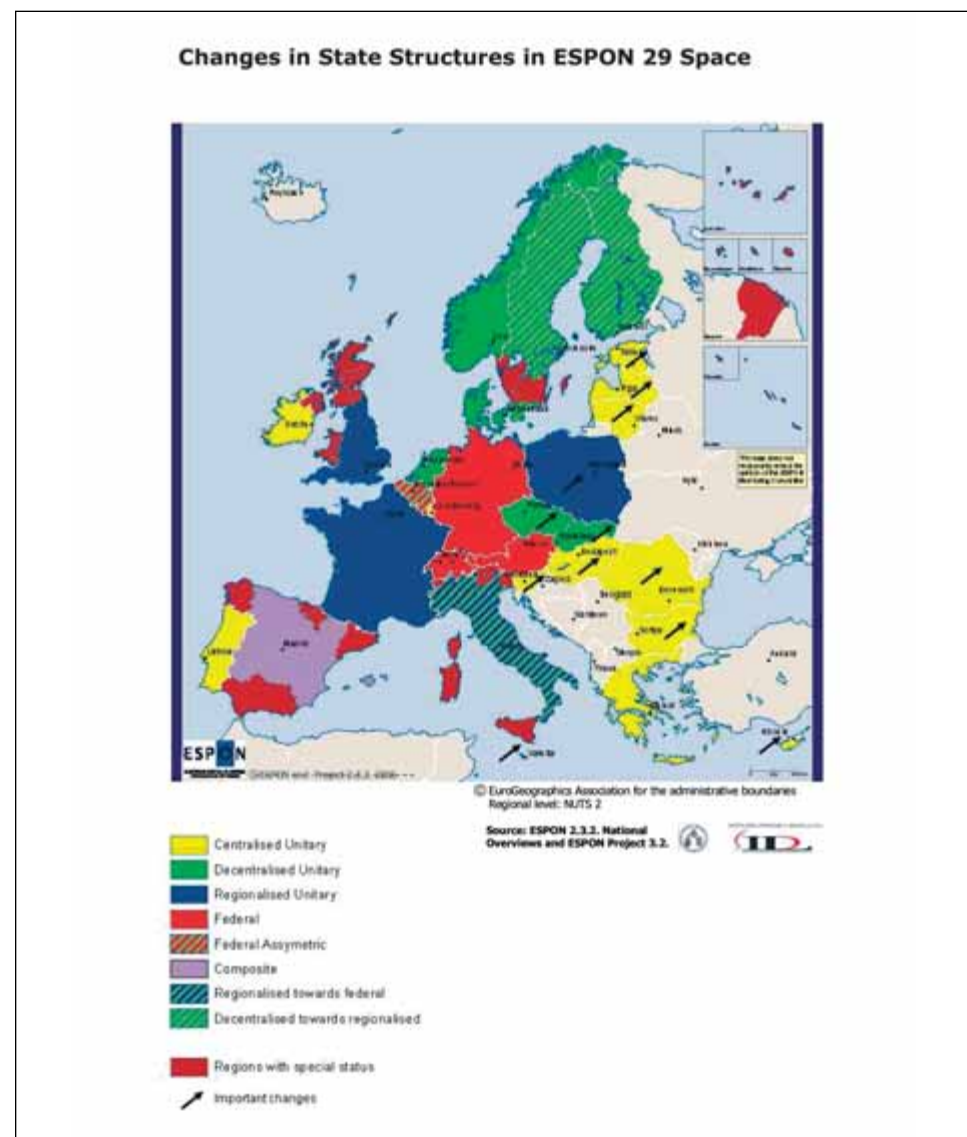
Politecnico e Università di Torino, Dipartimento Interateneo Territorio (Itálie)

CUEM – School of the Built Environment, Faculty of Arts and Society (Spojené království)

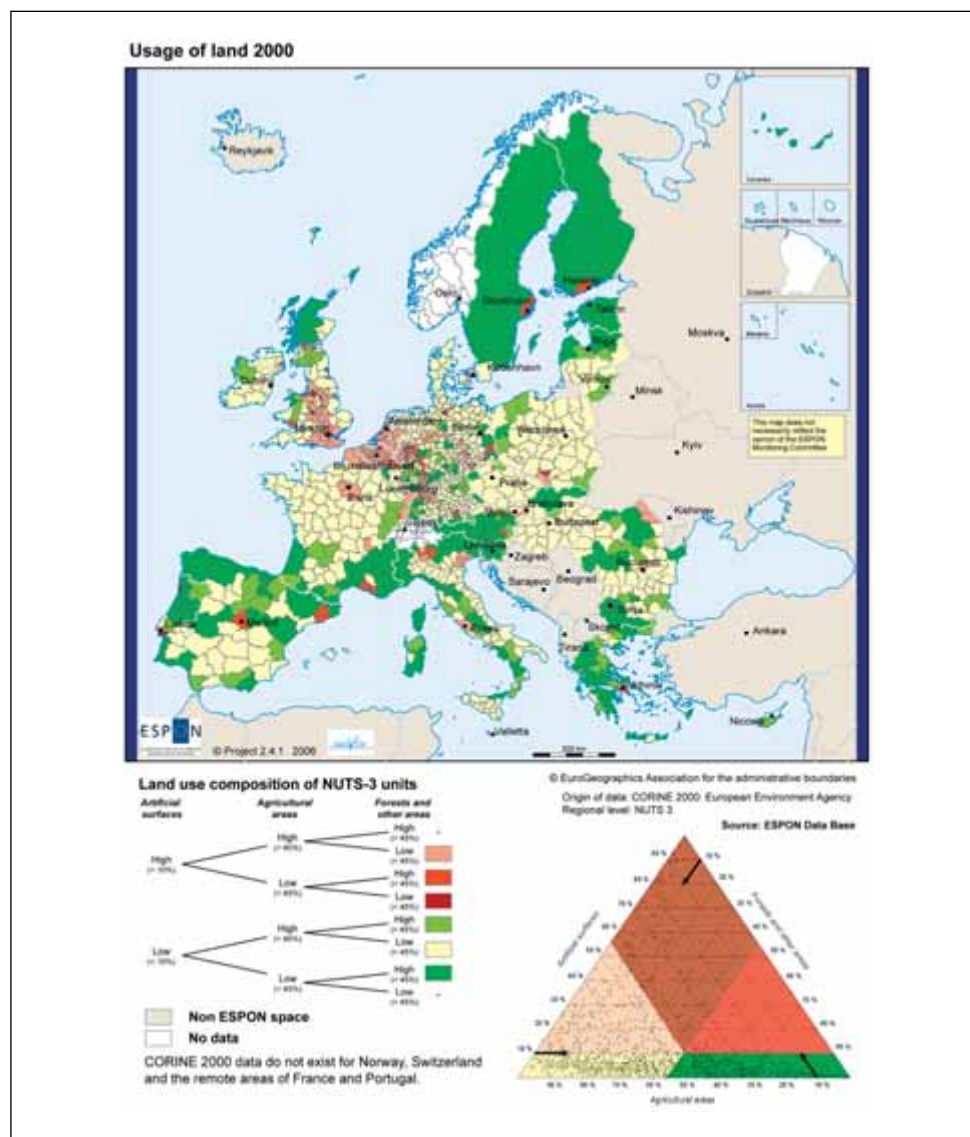
NORDREGIO (Švédsko)

Nijmegen School of Management (Nizozemí)

University of Graz- Institut für Geographie und Raumforschung (Rakousko)

Změny státních struktur v prostoru ESPON 29

Využívání území (2000)

Projekt 2.4.1

ÚZEMNÍ TRENDY A DOPADY ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKY EVROPSKÉ UNIE TERRITORIAL TRENDS AND IMPACTS OF EU ENVIRONMENT POLICY

Projekt se zabývá územními trendy souvisejícími se životním prostředím a dopady environmentální politiky Evropské unie na jednotlivá území členských států. Je přípravou pro lepší pochopení integrace územní dimenze jako součásti trvale udržitelného územního rozvoje. Budoucí aplikovaný výzkum musí být postaven na stávajícím výzkumu a na informačních zdrojích.

Projekt zahrnuje širokou perspektivu směřující k environmentálním prvkům a politickým oblastem zpracovanou jako součást environmentální politiky Evropské unie. Na tomto základě projekt předkládá široký přehled vedoucí k bližšímu seznámení s nejdůležitějšími úkoly a politickými oblastmi relevantními pro územní rozvoj. Projekt takto přispěje k tvorbě budoucích projektů aplikovaného výzkumu protínajících územní a environmentální zaměření a potenciály.

Vedoucí partner:

GTK - Geological Survey of Finland (Finsko)

Partneři:

Office for Spatial Development, Ministry of the Environment, Spatial Planning and Energy (Slovinsko)

GeoVille Information Systems GmbH (Rakousko)

PRC – Plan + Risk Consult (Německo)

ESPON 2006

PRIORITA 2 – PROJEKTY DOPADŮ POLITIK

Projekt 2.4.2

INTEGROVANÁ ANALÝZA NADNÁRODNÍCH A NÁRODNÍCH ÚZEMÍ

INTEGRATED ANALYSIS OF TRANSNATIONAL AND NATIONAL TERRITORIES

První projekty programu ESPON představily nové pohledy na územní rozvoj v Evropě a územní dopady sektorových politik. Územní disparity jsou často odrazem silných nerovností ve schopnostech jednotlivých území co do faktorů konkurenceschopnosti a strukturálních intervencí. Sektorové politiky a nástroje mohou mít podstatný vliv na tyto prvky a být faktorem znovuvyvážení mezi jednotlivými územími.

Různorodost územních možností a rozvojových potenciálů hraje významnou roli při utváření harmonického a vyváženého evropského území. Rozdílné územní souvislosti vykazují konkrétní slabé stránky i nové možnosti, které bude zapotřebí systematicky analyzovat za použití „tříúrovňového přístupu“ programu ESPON – evropské měřítko (makro měřítko), rozdílnost v nadnárodních prostorových souvislostech (mezo měřítko) a každé vlastní národní území (mikro měřítko).

Tento projekt se zabývá integrovanou a strukturovanou analýzou výsledků probíhajících a ukončených výsledků projektů programu ESPON a je „přiblížen“ (zoomed) na různé územní souvislosti a měřítko tak, aby identifikoval stávající prostorové vzory, územní specifika a komplementarity.

Vedoucí partner:

Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung – BBR (Německo)

Partneři:

Institute for Regional Development and Structural Planning (Německo)

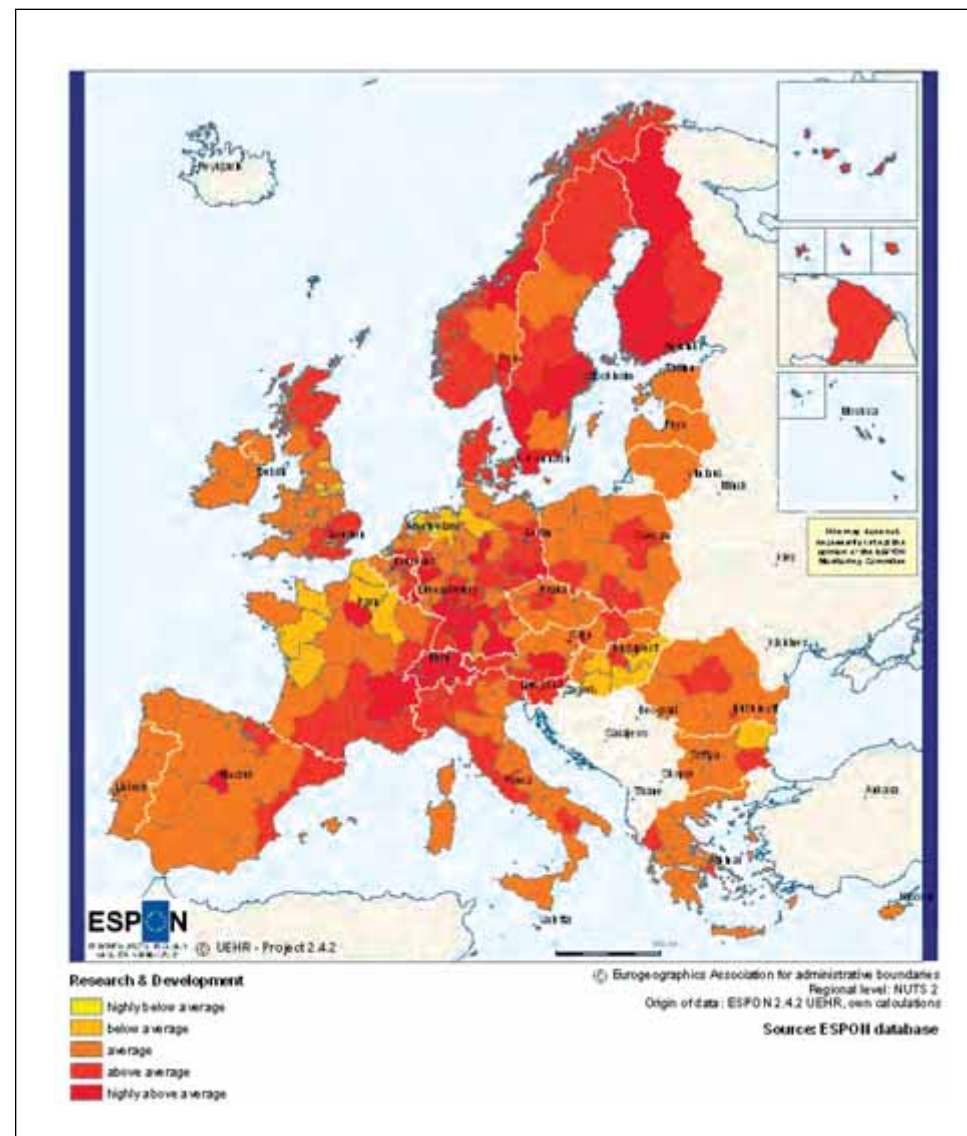
ÖIR – Austrian Institute for Regional Studies and Spatial Planning (Rakousko)

UEHR – Institute of Urban Environment and Human Resources, Panteion University (Řecko)

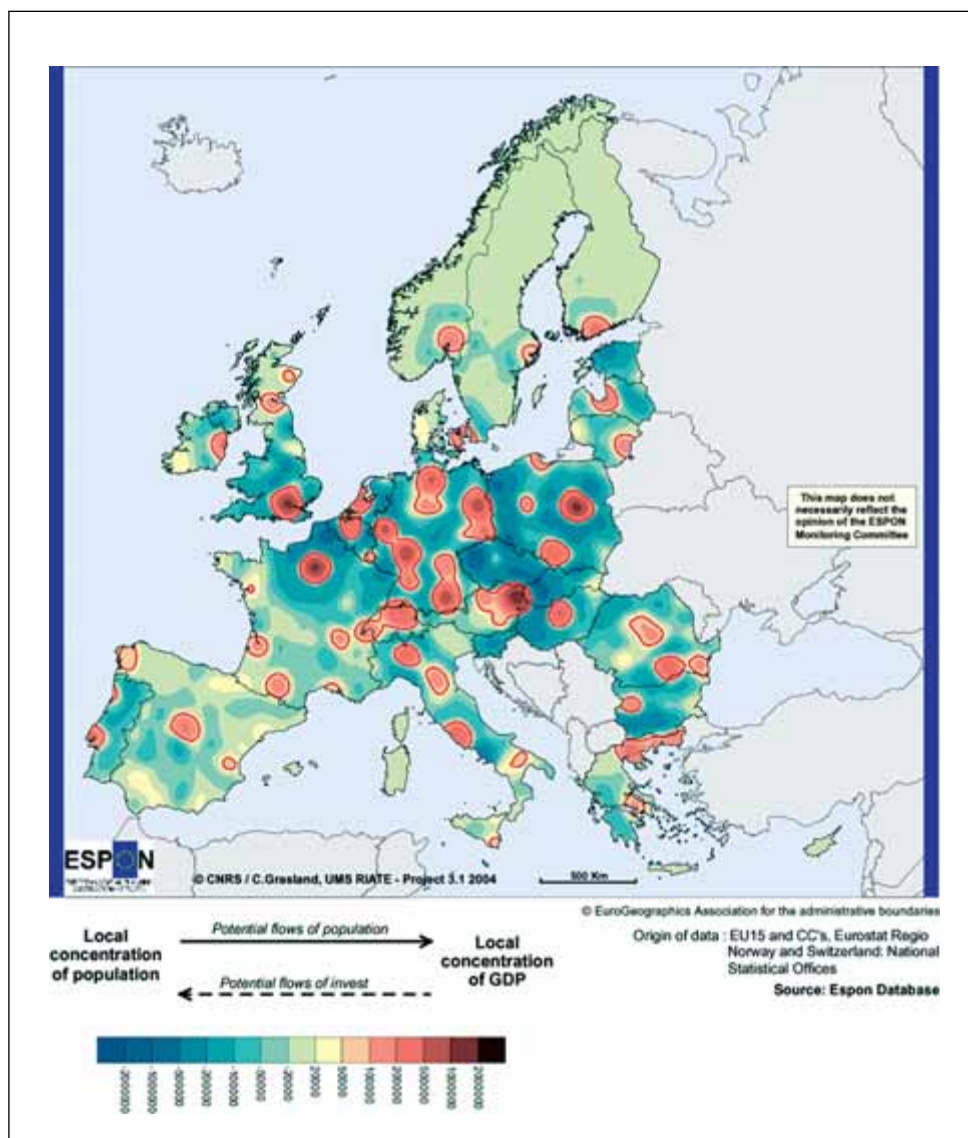
EUROREG – Centre for European Regional and Local Studies, Warsaw University (Polsko)

BIC Lazio S.p.A. (Itálie)

UPIRS – Urban Planning Institute of the Republic of Slovenia (Slovinsko)

Regionální klasifikace Evropy – demografie

Místní koncentrace populace ve vztahu k HDP

Projekt 3.1 INTEGROVANÉ NÁSTROJE PRO EVROPSKÝ PROSTOROVÝ ROZVOJ INTEGRATED TOOLS FOR EUROPEAN SPATIAL DEVELOPMENT

Projekt zahrnuje podporu koordinace na technické a vědecké úrovni programu ESPON 2006 a projektů pod opatřeními 1 a 2 včetně sběru dat, rozvoje GIS a tvorby map, tematické koordinace při přípravě využití vícetematických (cross thematic) integrovaných výsledků založených na všech projektech připravených programem ESPON.

Práce sestává z pěti úrovní:

- Technická a analytická podpora a koordinace (databáze, GIS a tvorba map, koncepce a typologie pro prostorové analýzy, prostorové koncepce)
- Územní a tematická koordinace probíhajících projektů
- Příprava pro využití výsledků všech projektů
- Sestavení a uspořádání doporučení pro další politický rozvoj v zájmu podpory územní soudržnosti
- Součinnost při propagaci a tvorbě sítí programu ESPON

Hlavním úkolem projektu je nabídka vědecké podpory vedoucí k dosažení cílů programu ESPON 2006.

Vedoucí partner:

BBR – Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung (Německo)

Partneři:

Mcrit, S.L. (Španělsko)

NORDREGIO – Nordic Centre for Spatial Development (Švédsko)

ÖIR – Österreichisches Institut für Raumordnung (Rakousko)

PhDB konsultant (Belgie)

TAURUS (Německo)

UEHR – Institute of Urban Environment and Human Resources (Řecko)

UMS RIATE – Interdisciplinary Network for European Spatial Planning (Francie)

ESPON 2006

PRIORITA 3 – KOORDINUJÍCÍ PROJEKTY NAPŘÍČ TĚMATY

Projekt 3.2

PROSTOROVÉ SCÉNÁŘE VE VZTAHU K ESDP A POLITICE SOUDRŽNOSTI EU SPATIAL SCENARIOS IN RELATION TO THE ESDP AND EU COHESION POLICY

Hlavním cílem projektu je vypracování scénářů, které jsou na jednu stranu dlouhodobé, prognostické s vazbami na témata programu ESPON a na politické orientace ESDP. Na straně druhé by scénáře měly také mít alternativní cíle a brát pružně v potaz doporučení související se změnami v politikách EU, která umožní vytvořit vyvážené a polycentrické území a územní soudržnost v rámci rozšířené Evropské unie. Časový horizont pro prostorové scénáře je stanoven na rok 2015 (střednědobý) a na pro rok 2030 (dlouhodobý).

Vedoucí partner:

Free University of Brussels – IGEAT (Belgie)

Druhý vedoucí projektu:

European Agency Territories and Synergies – EA-TS (Francie)

Partneři:

BBR – Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung (Německo)

CUDEM – School of the Built Environment, Faculty of Arts and Society (Spojené království)

UMS RIATE Université Paris7 – UFR GHSS (Francie)

Nordregio - Nordic Centre for Spatial Development (Švédsko)

Mcrit (Španělsko)

Politecnico di Milano, Department of Management, Economics and Industrial Engineering (Itálie)

The Netherlands Institute for Spatial Research (Nizozemí)

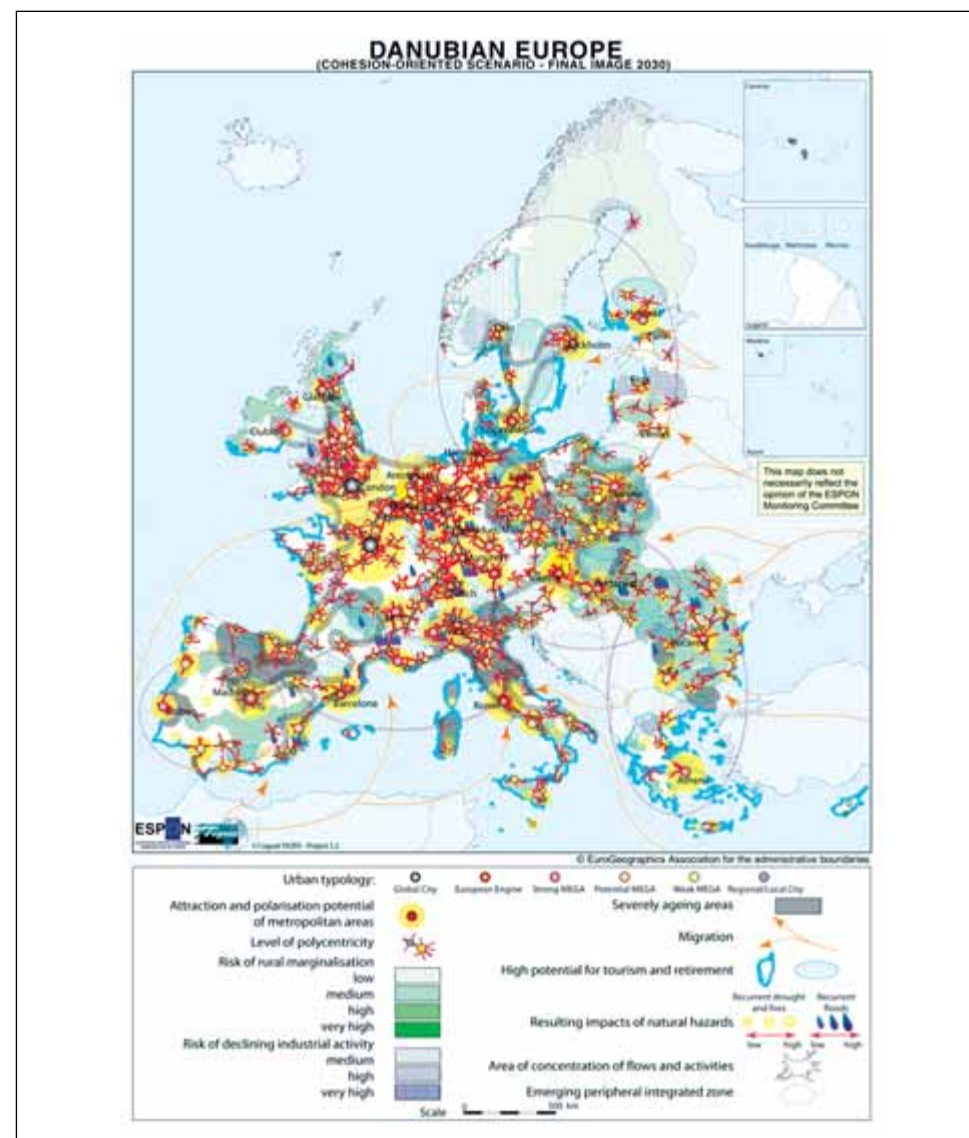
Centre for Regional Studies of the Hungarian Academy of Sciences (Maďarsko)

Centre for European Regional & Local Studies – University of Warsaw (Polsko)

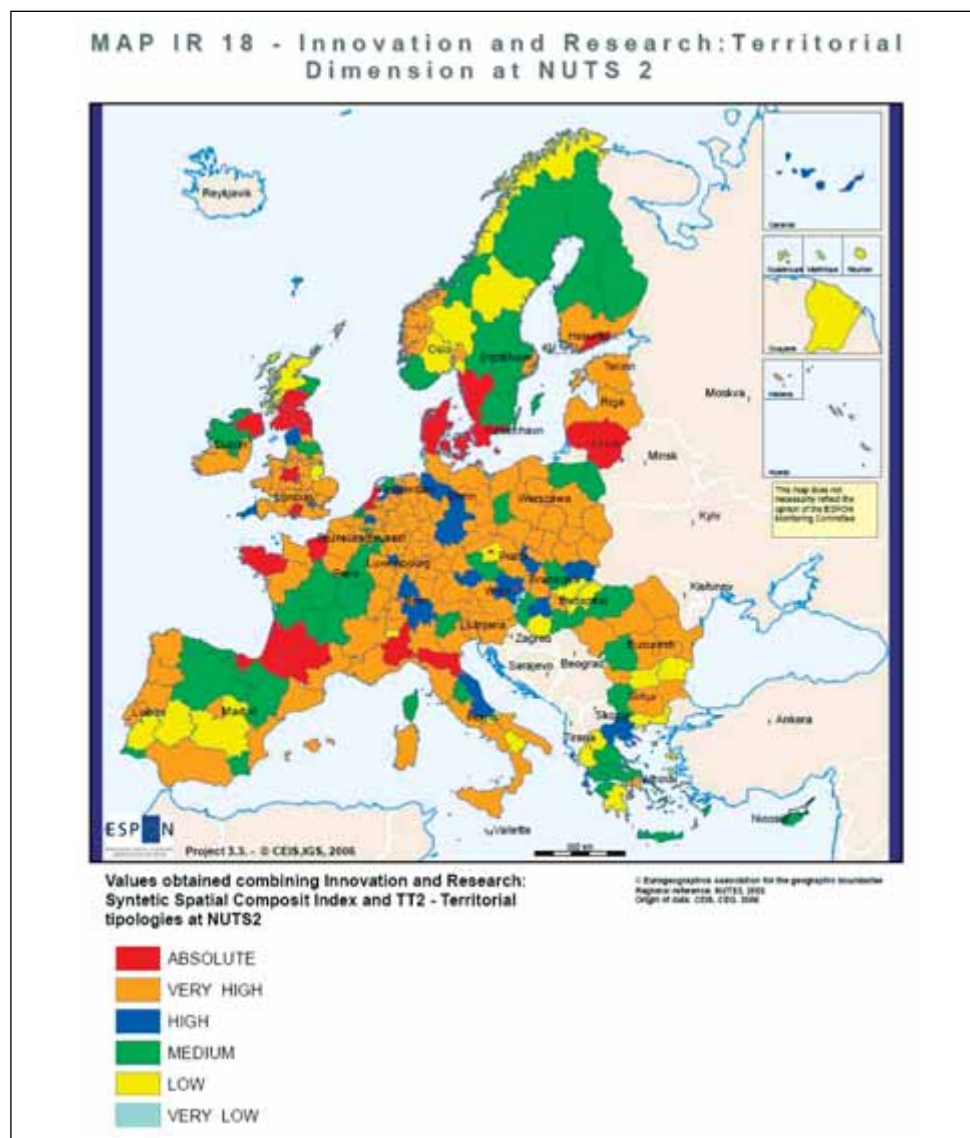
National Technical University of Athens School of Architecture, Department of Urban and Regional Planning (Řecko)

Alexandru Joan Cuza University, Department of Geography (Rumunsko)

Institut für Wirtschaftsforschung (IWH), Department of Regional and Urban Economics (Německo)

Dunajská Evropa (scénář zaměřený na soudržnost, 2030)

Inovace a výzkum: územní dimenze na úrovni NUTS 2

Projekt 3.3

ÚZEMNÍ ROZMĚR LISABONSKÉHO/GÖTEBORSKÉHO PROCESU

TERRITORIAL DIMENSION OF THE LISBON/GOTHENBURG PROCESS

Studium územní dimenze Lisabonské/Göteborské (L/G) strategie zahrnuje množství velmi složitých procesů a souvislostí. Nelze provést analýzu dopadu L/G strategie a současně integrovat všechny faktory konkurenceschopnosti.

Hlavním úkolem projektu je vypracovat řadu základních analytických prvků schopných zahrnout do L/G strategie územní soudržnost a ukázat způsob, jak L/G strategii začlenit do strukturálních fondů a do podpory vyváženého územního rozvoje rozšířené Evropské unie. Mimořádně důležité je přidat další (územní) ukazatele k indikátorům monitorujícím L/G strategii, jež mohou být akceptovány na politické úrovni.

Vedoucí partner:

CEIS - Centre for International Studies on Economic Growth, University of Rome „Tor Vergata“ (Itálie)

Partneři:

Ministry of Environment and Spatial Planning. Office for Spatial Development (Slovensko)

CURS – Centre of Urban and Regional Studies, Helsinki University of Technology (Finsko)

Research Institute for Housing, Urban and Mobility Studies, Technical University of Delft (Nizozemí)

CEG – Centre of Geographical Studies, University of Lisbon (Portugalsko)

CUDEM – School of the Built Environment, Faculty of Arts and Society (Spojené království)

ESPON 2006

PRIORITA 3 – KOORDINUJÍCÍ PROJEKTY NAPŘÍČ TĚMATY

Projekt 3.4.1

EVROPA VE SVĚTĚ

EUROPE IN THE WORD

Zeměpisná poloha, rozdíly ve vývoji populace a věkové struktury, socio-ekonomický potenciál a životní prostředí – to vše představuje významné položky v rámci postavení Evropy v globálním kontextu. Územní struktury, jakými jsou funkčnost urbánních území a globální dopravní spojení, definují ty oblasti evropského území, které budou hrát zvláštní roli jako „brány“ (gateways) Evropy vůči ostatnímu světu.

Globální perspektiva musí být dále rozvíjena se zřetelem na Lisabonskou/Göteborgskou strategii, která má za cíl umožnit Evropě stát se nejvíce konkurenceschopným, na znalostech založeným „světovým regionem“ uplatňujícím principy trvale udržitelného rozvoje.

Projekt v tomto kontextu analyzuje trendy, cíle a strategie evropského prostorového vývoje z globálního pohledu a zahrnuje tři požadavky. První se váže k identifikaci vztahů a spojení mezi Evropou a jinými částmi světa. Druhý řeší územní struktury, tedy vypracování strukturálního srovnání se srovnatelnými „regiony“ světa. Třetí zahrnuje Evropu do geografických souvislostí s jejím okolím.

Vedoucí partner:

Université Paris 7 – UMS 2414 RIATE (CNRS – DATAR – Université Paris 7) (Francie)

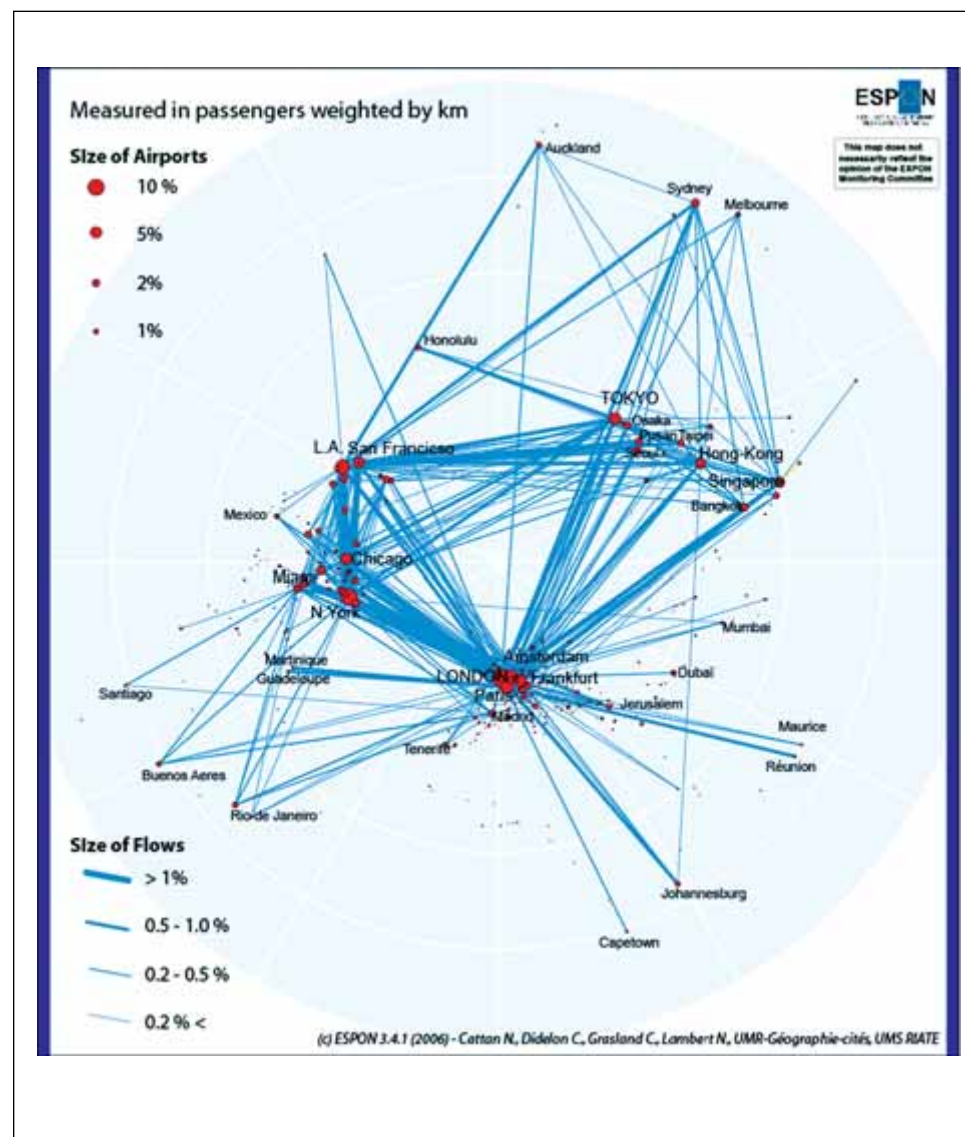
Partneři:

IT PS – Swedish Institute for Growth Policy Studies (Švédsko)

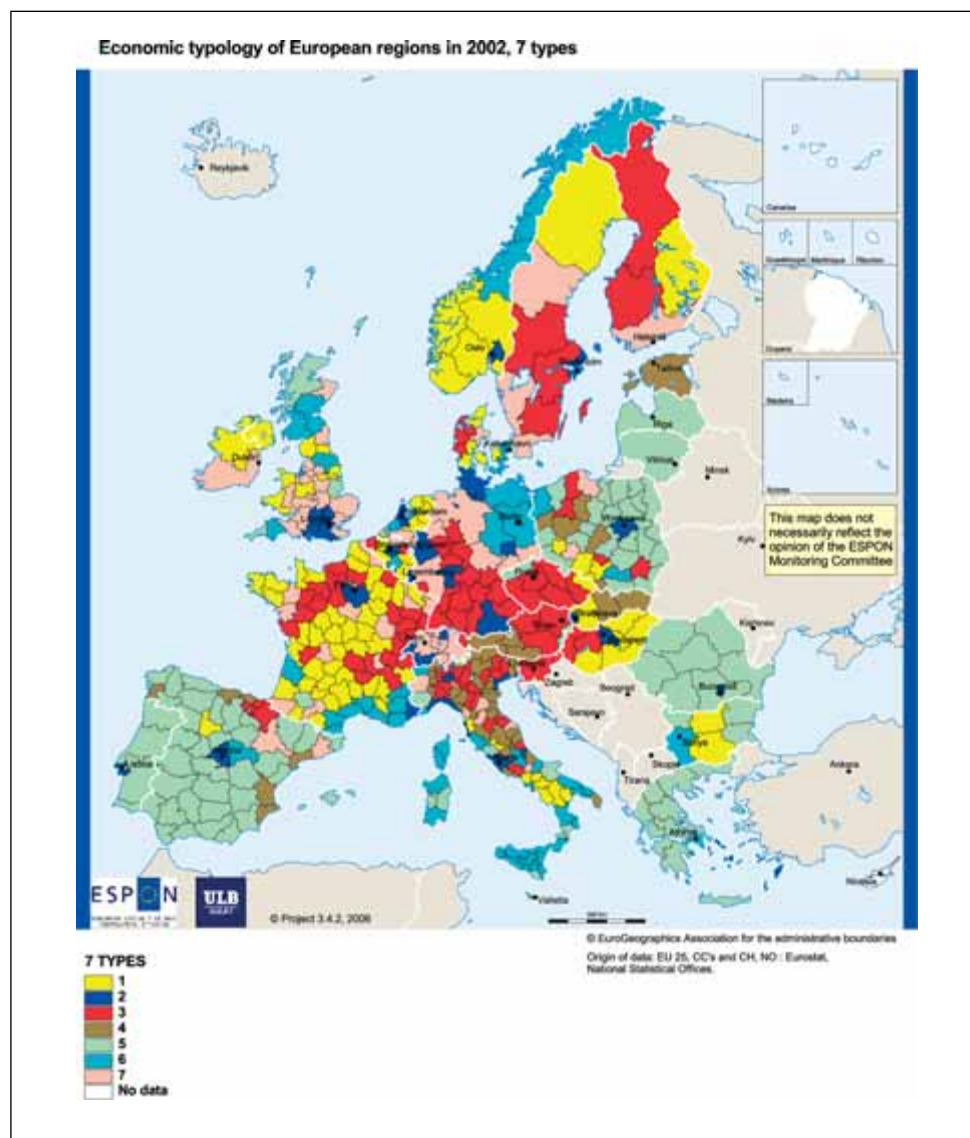
CNRS – Centre National de la Recherche Scientifique – UMR 8504 Géographie-cités (Francie)

IGEAT – Université Libre de Bruxelles (Belgie)

CNRS – Centre National de la Recherche Scientifique – UMR 7533 LADYSS - «Dynamiques sociales et recomposition des espaces» (Francie)

Velikost světových letišť a intenzita leteckých spojení dle počtu cestujících (2000)

Ekonomická typologie evropských regionů v roce 2002, 7 typů

Projekt 3.4.2

EKONOMICKÉ POLITIKY EVROPSKÉ UNIE A LOKACE EKONOMICKÝCH AKTIVIT **EU ECONOMIC POLICIES AND LOCATION OF ECONOMIC ACTIVITIES**

Projekt rozvíjí a prohlubuje chápání ekonomické dimenze rozvoje evropského území. To zahrnuje identifikaci prostorových vzorů investičních lokací a také faktory, jež je ovlivňují a které vycházejí z politické perspektivy identifikující klíčová opatření, jež mají na tyto vzory vliv. Politická perspektiva by měla mít vliv jak na opatření provedená na úrovni EU jako definice všeobecných podmínek vnitřního trhu a souvisejících úprav ekonomických faktorů, tak na podmínky a politické dopady utvářené národními, regionálními i místními subjekty tak, aby stimulovaly investice na konkrétní lokace. Vzhledem k multiskalárnímu přístupu by měly být vyvinuty jak závěry co do územních dopadů ekonomických politik EU a lokací ekonomických aktivit v Evropě, tak politická doporučení k podpoře územní soudržnosti. Projekt zahrnuje v analýzách maximum dynamických prvků a precizně rozlišuje dopady intervencí politiky EU a národních politik.

Vedoucí partner:

IGEAT – Université Libre de Bruxelles (Belgie)

Partneři:

DULBEA-CERT, Université Libre de Bruxelles (Belgie)

SEFeMEQ – University of Rome 'Tor Vergata', Faculty of Economics (Itálie)

EUROREG – University of Warsaw, Centre for European and Local Studies (Polsko)

Nordregio (Švédsko)

CERUM – Centre for Regional Science – Umeå University (Švédsko)

University of Cambridge, Department of Geography (Spojené království)

University of Rennes 1, Faculté des Sciences économiques (Francie)

ESPON 2006

PRIORITA 4 – VĚDECKÉ INFORMACE A TVORBA SÍTÍ

Projekt 4.1.3

MONITOROVÁNÍ ÚZEMNÍHO ROZVOJE

MONITORING TERRITORIAL DEVELOPMENT

Cílem tohoto projektu je podpořit rozvoj Evropského územního monitorovacího systému v rámci průběžného hodnocení trendů územního rozvoje a v souvislosti se stanovením cílů územní politiky. Územní monitorovací systém poskytne odpovídající základ pro následnou zprávu založenou na klíčových ukazatelích programu ESPON. Tato studie zkoumá způsobilost daných ukazatelů a nástrojů podpory vypracováním prozatímní územní monitorovací zprávy. V tomto procesu bude studie podporovat identifikaci nejpodstatnějších indikátorů umožňujících na jednu stranu pravidelné hodnocení vývoje evropského území vzhledem k uznaným územním nástrojům a cílům stanoveným Evropskou komisí a obsaženým v mezivládních politických dokumentech, na stranu druhou sledování územní rovnováhy a soudržnosti. Aktuální složky územního monitorovacího systému jsou postaveny na klíčových indikátorech programu ESPON, na nástrojích územního hodnocení (Stanovení územních dopadů – Territorial Impact Assessment – TIA) a na výstupech z výzkumů, stejně jako na výstupech z dosud realizovaných projektů aplikovaného výzkumu financovaných v rámci programu ESPON.

Vedoucí partner:

BBR – Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung (Německo)

Partneři:

TAURUS Institut an der Universität Trier (Německo)

IRS – Institute for Regional Development and Structural Planning (Německo)

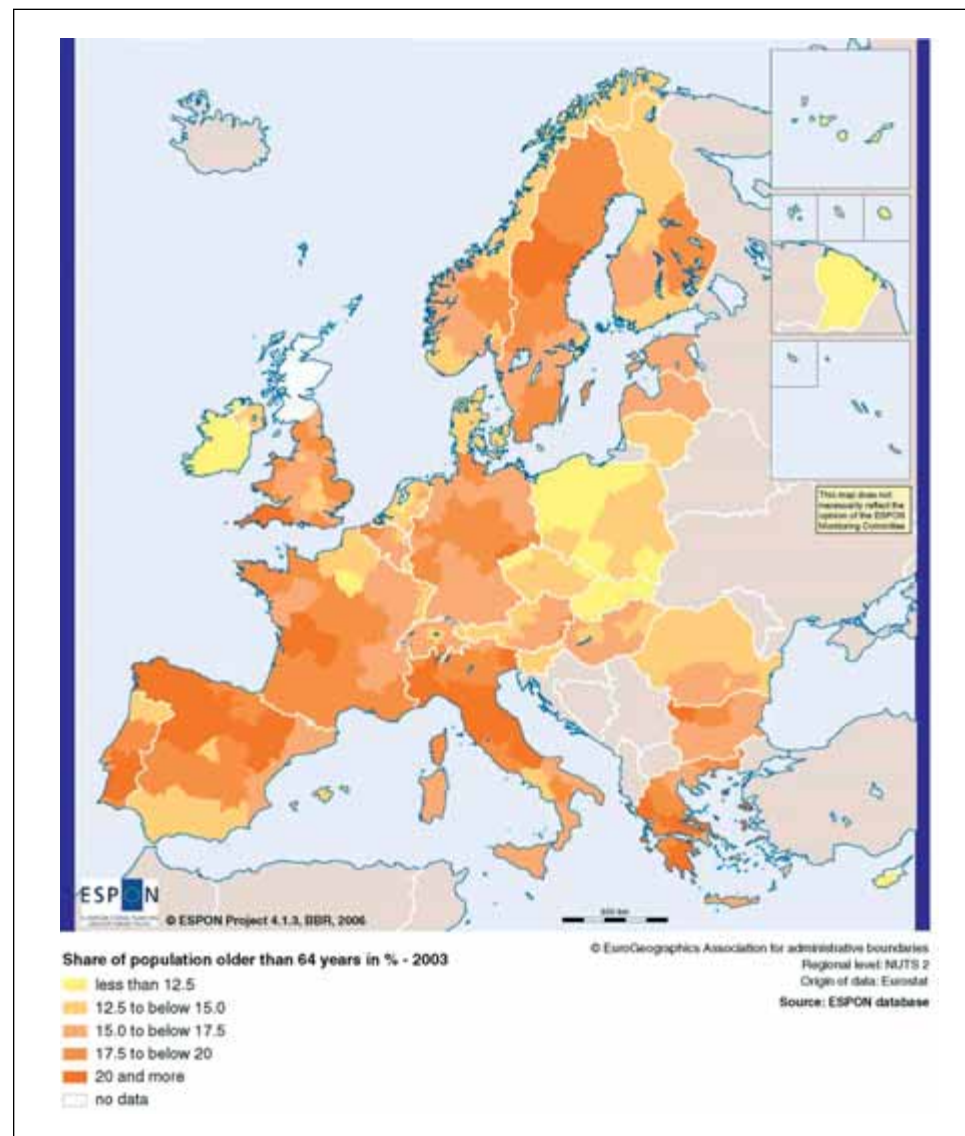
IGEAT – Institut de Gestion de l'Environnement & Aménagement du Territoire Université Libre de Bruxelles (Belgie)

NORDREGIO – Nordic Centre for Spatial Development (Švédsko)

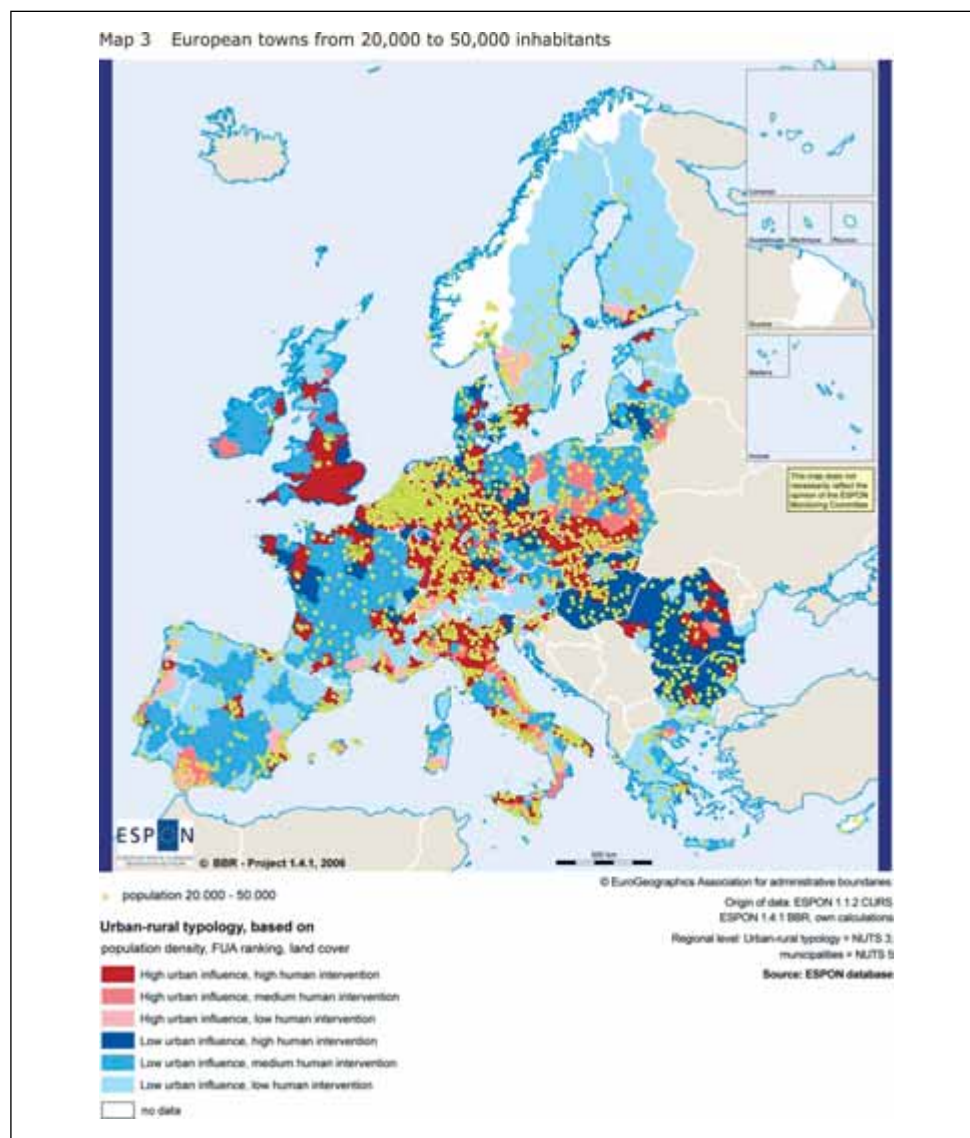
ÖIR – Österreichisches Institut für Raumordnung (Rakousko)

DIG – Department of Management, Economics and Industrial Engineering, Politecnico di Milano (Itálie)

RRG – Büro für Raumforschung, Raumplanung und Geoinformation (Německo)

Podíl populace starší než 64 let v procentech (2003)

Evropská města s 20 000 až 50 000 obyvateli

Studie 1.4.1

ROLE MALÝCH A STŘEDNÍCH MĚST

THE ROLE OF SMALL AND MEDIUM SIZED TOWNS

Malá a střední města hrají v regionálním rozvoji významnou roli. Z tohoto hlediska vzniká řada stejně významných námětů:

- Posílení malých a středních měst ve venkovských oblastech jako ohnisek regionálního rozvoje a podpora vytváření jejich sítí
- Udržování základních služeb a veřejné dopravy v malých a středních městech
- Podpora spolupráce malých a středních měst založená na národním i mezinárodním partnerství prostřednictvím společných projektů a vzájemné výměny zkušeností.

Mnoho aspektů v různých stupních determinuje vliv na kvalitu života a budoucí prosperitu malých a středních měst.

Je důležité vysvětlit rozdílné role, které hrají malá a střední města místně. Mnohá z nich se zdají být bezvýznamnými v evropském či dokonce národním měřítku, ale na regionální či národní úrovni mohou být velmi důležitá, stejně jako hlavní města, která jsou rozhodujícími centry na ostrovech nebo ve vzdálených oblastech.

Vedoucí partner:

ÖIR – Austrian Institute for Regional Studies and Spatial Planning (Rakousko)

Partneři:

Nomisma (Itálie)

Nordregio (Švédsko)

BBR – Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung (Německo)

University of Tours, Laboratoire CITERES (Francie)

West Hungarian research Institute, Academy of Sciences (Maďarsko)

ESPON 2006

STUDIE A PROJEKTY VĚDECKÉ PODPORY PROGRAMU ESPON 2006

Studie 1.4.2

SOCIÁLNÍ ASPEKTY ÚZEMNÍHO ROZVOJE EVROPSKÉ UNIE

SOCIAL ASPECTS OF EU TERRITORIAL DEVELOPMENT

Studie zkoumá hlavní prvky spojené se sociálními aspekty územní dynamiky a je přípravou na následující projekt aplikovaného výzkumu programu ESPON.

Studie se proto soustřeďuje na čtyři klíčové sociální komponenty územního rozvoje:

- Bydlení
- Vzdělání a výchova
- Zaměstnání a příjmy
- Přístup k sociálním službám, službám všeobecného zájmu a mechanismům veřejné dopravy

V každém z těchto bodů studie identifikuje klíčové politiky, výzvy, problematické koncepce a klíčové indikátory, které podpoří budoucí uplatnění územní analýzy sociálních aspektů ve vztahu k cílům územního rozvoje – soudržnosti, vyváženosti, trvalé udržitelnosti, atraktivitě a konkurenceschopnosti.

Vedoucí partner:

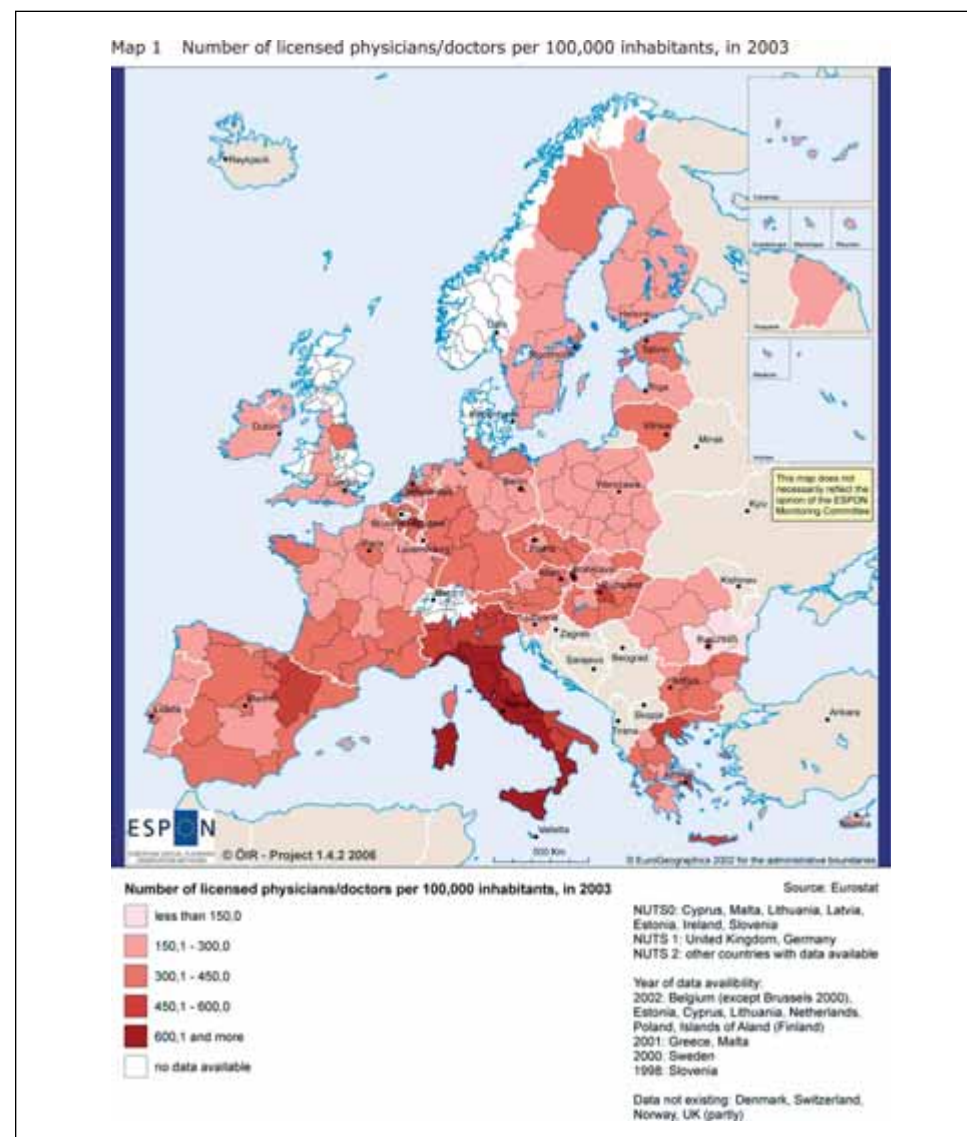
ÖIR – Austrian Institute for Regional Studies and Spatial Planning (Rakousko)

Partneři:

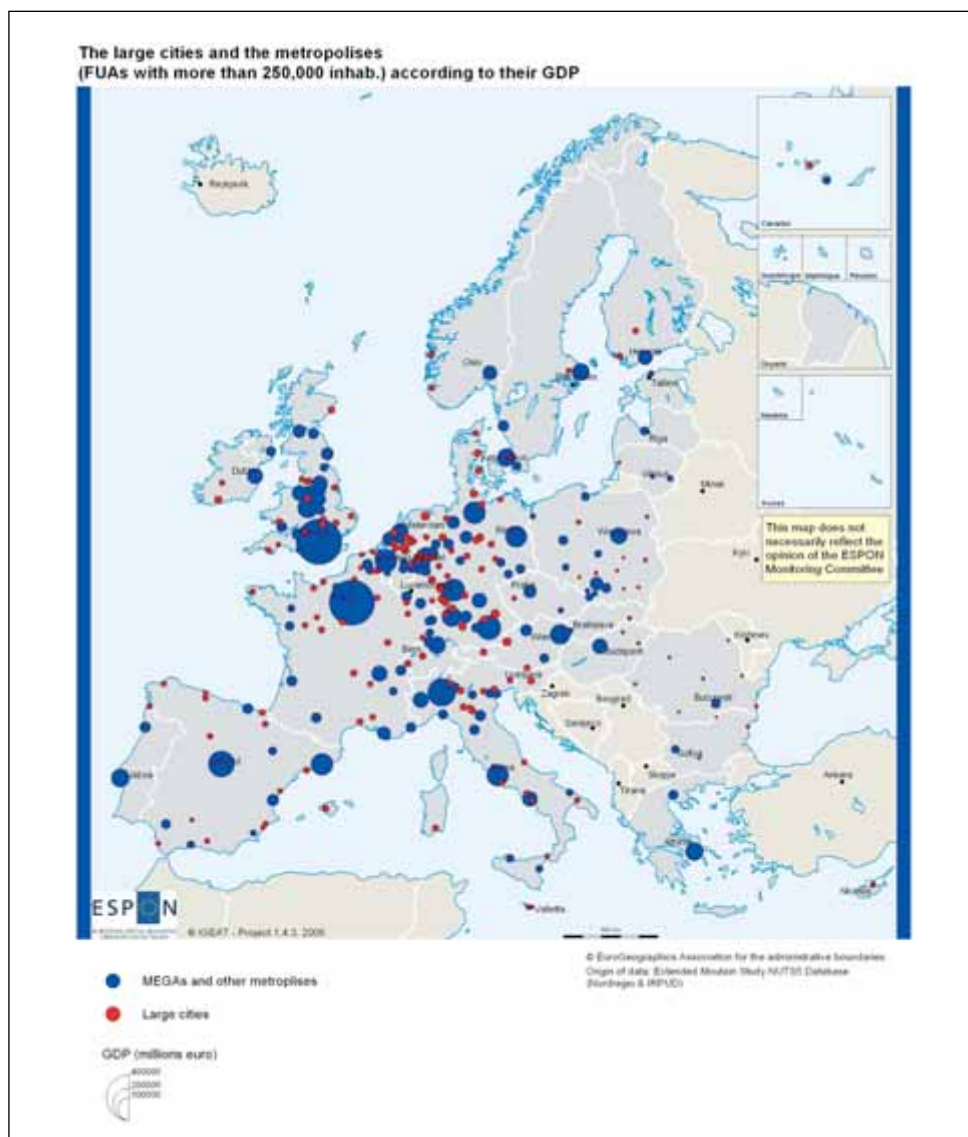
MRI – Metropolitan Research Institute (Maďarsko)

Nordregio (Švédsko)

CEG – Centro de Estudos Geograficos (Portugalsko)

Počet lékařů na 100 000 obyvatel (2003)

Velká města a metropolitní oblasti (FUAs s více než 250 tisíci obyvateli ve vztahu k jejich HDP)

Studie 1.4.3 STUDIE O URBÁNNÍCH FUNKCÍCH STUDY ON URBAN FUNCTIONS

Tato studie je spojena s analýzou evropského urbánního systému zpracovávanou projektem ESPON 1.1.1 (Městské oblasti jako uzly polycentrického rozvoje). Přitom sjednocuje vymezení funkčních urbánních oblastí (FUAs) v Evropě a jde dále – zkoumá funkční socio-ekonomickou specializaci městských oblastí. Projekt na základě těchto nových výzkumných zjištění aktualizuje typologii evropských městských oblastí zpracovanou až dosud programem ESPON a navrhuje budoucí výzkum na poli evropského urbánního systému.

Vedoucí partner:

IGÉAT – Institut de Gestion de l'environnement et d'aménagement du territoire, Free University of Brussels (Belgie)

Partneři:

IGIPZ PAN – Stanislaw Leszczycki Institute of Geography and Spatial Organisation, Polish Academy of Sciences (Polsko)

LATTS – Laboratoire Techniques, Territoires, Sociétés à l'Ecole Nationale des Ponts et Chaussées (Francie)

ESPON 2006

STUDIE A PROJEKTY VĚDECKÉ PODPORY PROGRAMU ESPON 2006

Studie 1.4.4

STUDIE REALIZOVATELNOSTI ANALÝZY TOKŮ

STUDY ON FEASIBILITY ON FLOWS ANALYSIS

Cílem této studie je prohloubit některé z analytických prvků stávajících projektů ESPON s ohledem na použití dat toků (flows data). Studie se pokouší odpovědět na následující klíčové otázky výzkumu: Jaký je význam integrace dat toků? Které toky a jak mohou být integrovány do budoucí analýzy programu ESPON? A konečně studie stanovuje, které druhy toků lze integrovat do budoucího aplikovaného výzkumu programu.

Studie podává přehled o tocích mezi územími, o aktuálním stavu přístupnosti dat a o metodách analýzy toků. Zabývá se následujícími sedmi typy toků relevantními pro územní analýzu v evropském měřítku: obchodní, finanční, migrační, dopravní, dojížděkový, informační a environmentální. Studii doprovázejí případové studie.

Studie je „pilotním projektem“ zaměřeným na lepší pochopení komplexity vědeckých otázek spojených s daným tématem a navrhuje možná zaměření podrobných výzkumných projektů programu ESPON 2013.

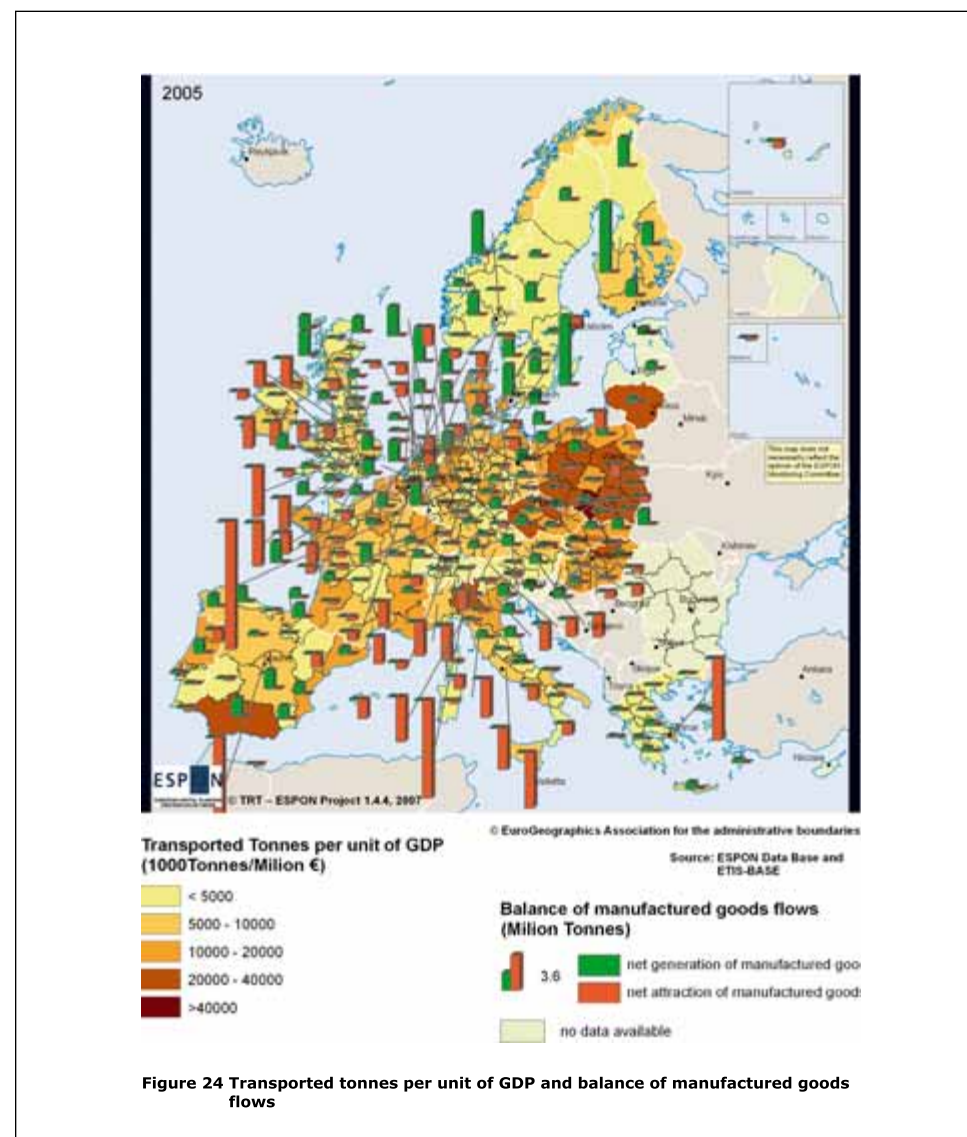
Vedoucí partner:

S&W – Spiekermann & Wegener, Urban and Regional Research (Německo)

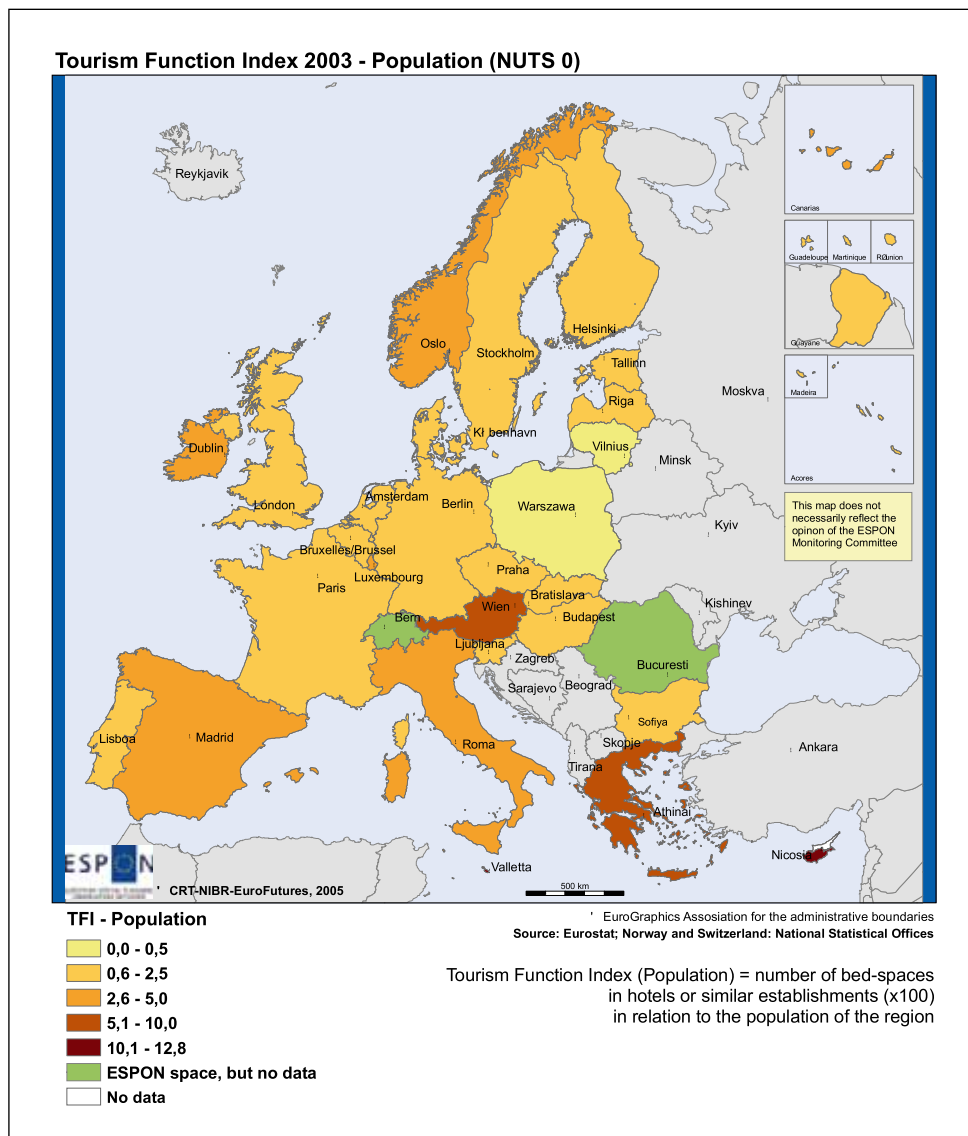
Partneři:

TRT – Transportation and Territory S.r.l. (Itálie)

IGIPZ PAN – Stanislaw Leszczycki Institute of Geography and Spatial Organisation Polish Academy of Sciences (Polsko)

Přepravené tuny na jednotku HDP a vyváženost toků zpracovaného zboží (2005)

Index cestovního ruchu vycházející z počtu obyvatel – národní úroveň (2003)

Studie 1.4.5

STUDIE PROSTOROVĚ RELEVANTNÍCH ASPEKTŮ CESTOVNÍHO RUCHU STUDY ON SPATIALLY RELEVANT ASPECTS OF TOURISM

Cestovní ruch je významným prvkem jak světové ekonomiky, tak mnoha ekonomik regionálních. World Tourism Organisation (WTO) odhaduje, že cestovní ruch přímo či nepřímo generuje až 10% světového HDP a 100 milionů pracovních míst. Evropská komise uvádí, že v oblasti cestovního ruchu je na území EU přímo zaměstnáno 9 milionů lidí, což představuje cca 5% jejího HDP.

Vezmeme-li v potaz podstatný nárůst cestovního ruchu jako ekonomického a sociálního fenoménu, zdá se, že lepší pochopení jeho regionální diverzity a prostorových dopadů výrazně napomůže evropskému rozvoji co do lepší vyváženosti, regionální konkurenceschopnosti a územní soudržnosti.

Studie spojuje následující všeobecné cíle:

1. Je budována na základě existujícího vědeckého rámce programu ESPON a ESDP s ohledem na vyvážený trvale udržitelný rozvoj a územní soudržnost. Jde zde zejména o projekty o kulturním dědictví (1.3.3), polycentrickém rozvoji (1.1.1), vztazích město – venkov (1.1.2), demografii (1.1.4), o Evropě ve světě (3.4.1), integrovaných nástrojích (3.1), prostorových scénářích (3.2) a o realizovatelnosti analýzy toků (1.4.4).
2. Stanovuje základy pro vědecký výzkum, tj. přehled relevantních existujících studií, výzkumných prací a politik včetně zdrojů dat, definice vhodných koncepcí, návrhů pro indikátory a data související s následným projektem aplikovaného výzkumu.

Hlavním konečným cílem studie je zpracování návrhu pro následný projekt aplikovaného výzkumu na dané téma.

Vedoucí partner:

EuroFutures Frederiksson& Partners AB (Švédsko)

Partneři:

Centre for Regional and Tourism Research (Dánsko)

World Tourism Organization (Španělsko)

ESPON 2006

STUDIE A PROJEKTY VĚDECKÉ PODPORY PROGRAMU ESPON 2006

Projekt vědecké podpory 3.4.3

PROBLÉM MODIFIKOVATELNÉ ÚZEMNÍ JEDNOTKY (MAUP)

THE MODIFIABLE AREAS UNIT PROBLEM

Tento podpůrný vědecký projekt vychází z tzv. MAUP (Modifiable Area Unit Problem – problém modifikovatelné územní jednotky) ze sedmdesátých let dvacátého století.

Řešení MAUP mohou být dělena do tří hlavních skupin, které mají různé výhody či nevýhody z vědeckých a politických hledisek: územní metody, rastrové metody a vyrovnávací metody. Vedle nich také existují metody hybridní. Cílem studie je zajistit vstupní údaje pro zlepšení prostorové analýzy v aktuálních studiích programu ESPON a pro budoucí výzkum na tomto poli. Vzhledem k tomu je klíčovým problémem stanovení politické přijatelnosti zlepšené prostorové analýzy.

Vedoucí partneři:

UMS 2414 RIATE – CNRS-DATAR-Université Paris 7 (Francie)

CNRS – Centre National de la Recherche Scientifique – UMR 8504 GEOGRAPHIE-CITES (Francie)

Partneři:

IGEAT – Institut de Gestion de l'Environnement et d'Aménagement du Territoire, Université Libre de Bruxelles (Belgie)

The National Centre for Geocomputation (Irsko)

Department of Social and Economic Geography, Umeå University (Švédsko)

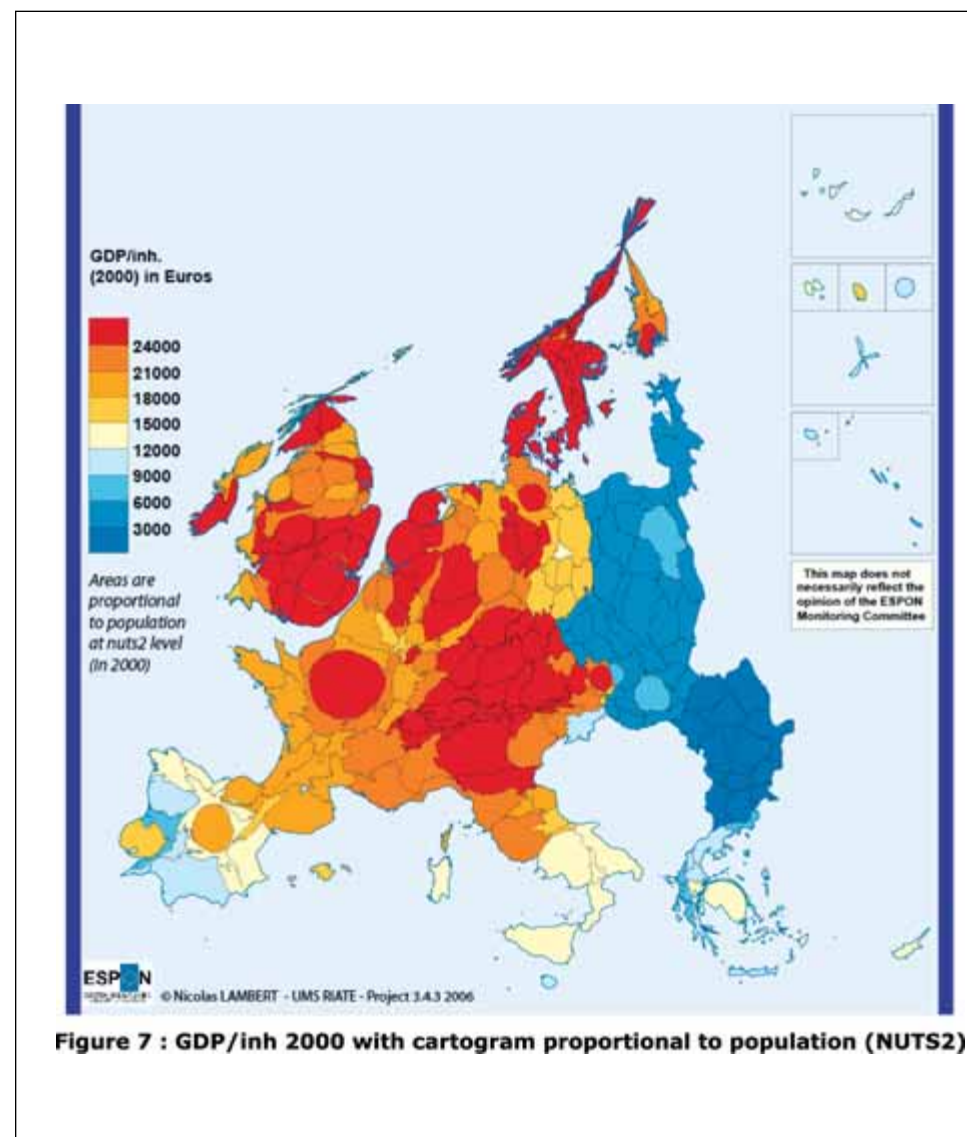

Figure 7 : GDP/inh 2000 with cartogram proportional to population (NUTS2)

HDP na obyvatele v roce 2000 (NUTS 2)